ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

• № 32 (10.609).

1994 йил 7 май шанба

Сотувда эркин нархда

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН НАШР ЭТИЛМОҚДА.

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

ЧОРШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг

ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовга "Ўзбекистон Қаҳрамони" унвонини бериш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши қарор қилади:

Суверен ва мустақил Ўзбекистонни барпо этиш, халқпарвар демократик ҳуқуқий давлат яратиш, фуқаролар тинчлиги ва миллий тотувликни таъминлаш ишига қўшган улкан ҳиссаси ҳамда бу борада матонат ва жасорат кўрсатганлиги учун Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримовга "Ўзбекистон Қаҳрамони" унвони берилиб, олий нишон — "Олтин юлдуз" медали топширилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 май

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг

ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг ахбороти тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг ахборотини тинглаб, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши шуни қайд этадики, Ўзбекистон мустақиллигини мустаҳкамлашни, туб ижтимоий-иқтисодий ва демократик ўзгартишларни кўзлаб ишлаб чиқилган йўл изчиллик билан ҳаётга татбиқ этилмоқда.

Республикани сифат жиҳатидан янги ҳолатга ўтказиш ғояси таъсири остида жамият жипслашмоқда, мамлакат иқтисодиётини соғломлаштириш жараёни кечмоқда. Хўжалик юритишнинг янги усуллари қарор топмоқда, бошқарувнинг ташкилий тузилмаларини қайта қуриш давом этмоқда. Фаол ташқи сиёсат олиб борилмоқда, Ўзбекистоннинг халқаро обрў-эътибори мустаҳкамланмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши қарор қилади:

Республикада жамиятни босқичма-босқич ислоҳ қилиш ҳамда ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётига ўтиш юзасидан олиб борилаётган ишлар маъқуллансин, Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар қўллаб-қувватлансин ҳамда улар оғишмай амал қилиш ва ижро этиш учун қабул қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 май

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Абдуғаниевич КАРИМОВ жаноби олийларига

Муҳтарам Президент жаноблари!

Собиқ Президент Ричард Никсон вафоти муносабати билан билдирган самимий ҳамдардлигингиз учун америка халқи номидан миннатдорлигимни қабул қилгайсиз.

Шу инсоннинг каломи ва фаолиятидан баҳраманд бўлган дунёдаги кўп кишиларнинг таъзиялари ва ибодатларидан Никсонлар оиласи таскин топгай, деб ишонаман.

Камоли эҳтиром ила,
Уильям Ж. Клинтон,
Америка Қўшма Штатлари Президенти.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ XV СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

5 май куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг XV сессияси бошланди.

Уни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э.Халилов очди.

Мажлис аҳли вафот этган Ўзбекистон халқ депутатлари Р.Чачи ва О.Исаев хотирасини бир дақиқа сукут билан ёдга олди.

Депутатлар сессия кун тартибини тасдиқлади ва котибиятни сайлади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов депутатлар ҳузурида катта нутқ сўзлади. (Президентимиз нутқининг матни республика кундалик газеталарида эълон қилинди). Олий Кенгаш Республика Президенти нутқи юзасидан қарор қабул қилди.

Олий Кенгаш Маданият ва маданий меросни асраш масалалари қўмитаси раиси П.Қодировнинг "Ўзбекистон Қаҳрамони" унвонини белгилаш ва Олий нишон — "Олтин юлдуз" медалини таъсис этиш тўғрисида", "Мустақиллик" ва "Дўстлик" орденларини, "Жасорат" ва "Шуҳрат" медалларини таъсис этиш юзасидан Қонун лойиҳалари ҳақидаги маърузаси тингланди.

Таъсис этилган унвон, орденлар ва медалларга оид тегишли қарорлар қабул қилинди.

Шундан сўнг депутатлар С.Усмонов, И.Файзуллаев, Э.Воҳидов, И.Юсупов, В.Сигедин ва А.Ғуломмаҳмудов бирин-кетин минбарга чиқади. Улар Ўзбекистон Республикаси Президентининг мамлакатимиз мустақиллигини мустаҳкамлашга, фуқаролар тотувлиги ва бутун халқнинг бунёдкорлик меҳнати билан банд бўлиши учун шароит яратишга қўшган улкан ҳиссасини таъкидлаб, депутатлар, меҳнат жамоалари, жамоат бирлашмалари ва сайловчилар номидан Ислом Абдуғаниевич Каримовга "Ўзбекистон Қаҳрамони" унвонини бериш ва Олий нишон — "Олтин юлдуз" медали билан тақдирлашни таклиф қилди. Бу фикрни халқ депутатлари якдиллик ва кўтаринки руҳда қўллаб-қувватлади.

Парламентнинг кечки мажлисини Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б.Бугров бошқарди.

Олий Кенгаш Раиси вазифасини бажарувчи Э.Халилов "Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси тўғрисида"ги Конституциявий Қонун лойиҳаси, "Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар кенгашларига сайлов тўғрисида"ги, "Фуқаролар сайлов ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонунларнинг лойиҳалари ҳақида маъруза қилди.

"Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси тўғрисида"ги Қонун лойиҳаси дастлабки ўқишда маъқулланди. Кейинги иккита Қонун қабул қилинди.

Иқтисодий ислоҳот, бюджет сиёсати ва маҳаллий ўзини ўзи бошқариш қўмитасининг раиси Э.Хўжаевнинг маърузаси бўйича "Чет эл инвестициялари ва чет эллик инвесторлар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида"ги, "Банкротлик тўғрисида"ги ва "Қимматли қоғозлар билан амалга ошириладиган операциялардан олинадиган солиқ тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунлари қабул қилинди.

Республика адлия вазири А.Мардиевнинг Ўзбекистон Республикаси Жиноят ва жазо ҳамда Жиноят-процессуал кодекслари лойиҳалари тўғрисидаги маърузаси тингланди. Бу икки ҳужжат биринчи ўқишда қабул қилинди.

Ўзбекистон Олий Кенгаши сессияси кеча ўз ишини давом эттирди. Унда муҳим ҳужжатлар қабул қилинди.

* * *

6 май куни Тошкентда Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг XV сессияси давом этди. Уни Олий Кенгаш Раиси вазифасини бажарувчи Э. Халилов бошқарди.

Транспорт, йўл хўжалиги, алоқа ва информатика қўмитасининг раиси Ғ. Заҳриддинов "Электрон-ҳисоблаш машиналари учун яратилган дастурлар ва маълумотлар базаларининг ҳуқуқий ҳимояси тўғрисида"ги қонун лойиҳаси ҳақида маъруза қилди. Шу масала юзасидан қонун қабул этилди.

Сўнг депутатлар Фан ва экология масалалари қўмитаси раиси А. Жалиловнинг "Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида"ги ҳамда Ошкоралик масалалари қўмитаси раиси Э. Воҳидовнинг "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги қонунлар лойиҳалари хусусидаги маърузасини тинглади. Бу қонунлар қабул қилинди.

Олий Кенгаш Ўзбекистон Республикаси билан бошқа давлатлар ўртасида тузилган шартномалар ҳамда битимларни ратификация этди.

Раислик қилувчи сессия котибиятига Республика Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримов "Ўзбекистон Қаҳрамони" унвонига сазовор бўлгани муносабати билан вилоятлар, шаҳарлар ва туманларда, меҳнат жамоалари ҳамда фуқаролардан кўплаб табрик хатлари, телеграммалари келаётганини маълум қилди.

Сессияда Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига қўшимчалар ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида ҳам қонунлар қабул қилинди.

Олий Кенгаш Республика Олий судининг раиси У. Мингбоевнинг таклифига мувофиқ Олий суд таркибига ўзгаришлар киритди.

Олий Кенгаш мажлисида Республика Президенти Ислом Каримов иштирок этди.

Олий Кенгаш сессияси ишини тугатди.

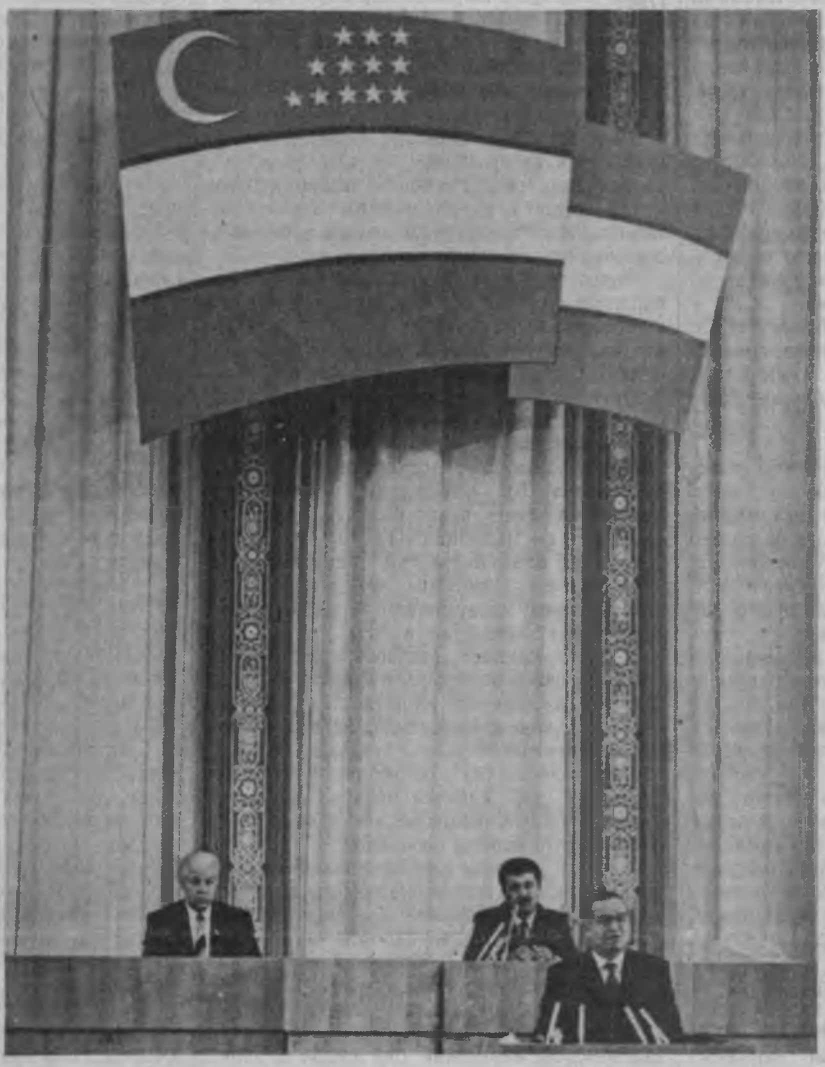

СУРАТЛАРДА: сессия залида. Ш. ИБРОҲИМОВ ва Н. МУҲАММАДЖОНОВ тасвирлари.

ЙЎЛИМИЗ — МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЧИЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши XV сессиясида сўзлаган нутқи

Муҳтарам халқ ноиблари!

Азиз дўстлар!

Диёримизнинг серфайз кўклам фаслида сизлар билан яна бир бор юз кўришганимиздан бағоят мамнунман. Сизларни юртимиз истиқлолининг учинчи баҳори билан чин юракдан муборакбод этишга, барчангизга мустаҳкам соғлиқ, куч ва ғайрат, бахт ва саодат тилашга рухсат эттайсизлар.

Сўнгги сессиядан бери тўрт ой ўтди. Шу вақт мобайнида мамлакат ҳаётида туб ўзгаришлар содир бўлди. Ўзбекистон ўз тараққиёти ва истиқлолининг янги босқичига дадил қадамлар қўйди.

Бу йўлда орттирган оз бўлса-да тажрибамиз шуни кўрсатадики, ҳаётимизнинг, иқтисодиётимизнинг ўзгаришлари, олға силжишлар ўз-ўзидан, бирданига бўлмас экан. Бу жараённинг пасту баланд ўринлари, машаққатли синовлари жуда кўп. Шу туфайли, танланган йўлни ғоят пухта ва теран ўрганиш, ҳар бир ўтилаётган босқични — қўйган қадамларимизни англаш, онгимизга сингдириш, мақсад этган ва етиб бораётган манзилимизни аниқ тасаввур этиш, бу — барчамизнинг, машаққатли йўлга бел боғлаб чиққан инсонларнинг, аввалламбор, фаолларимиз ва етакчи раҳбарларимизнинг муқаддас бурчидир.

Мажозий маънода айтсак, ҳозирги бозор иқтисодиёти — бамисоли бир денгиз, унинг тинч ва саёз жойлари ҳам, чуқур, жўшқин мавжлари ва пўртаналари ҳам бор.

Ҳаммамиз яхши англашимиз керак: шоша-пиша, манзилни билмай, юмуқ кўз билан бу денгиз бўйлаб эркин сузиб бўлмайди. Аввалламбор, сузиб ўтиладиган сарҳадни пухта аниқлаб, мустаҳкам кема танлаб ва ишончли қўмонда тузиб, уни нотинч уммонда сузишга ўргатиб, ана ундан кейин йўлга чиқиш керак. Бу шундай мураккаб ва қийин вазифа!

Ана шу хулосаларни ҳисобга олиб, биз мустақилликка эришганимиздан бери ўтган даврда иқтисодий ислоҳотларни ҳаётга татбиқ қилиш учун назарий ва амалий дастакларни ишлаб чиқиш билан шуғулландик.

Бугун мамнуният билан таъкидлашимиз мумкин: гарчи бошда ким нима демасин, қанчалик сайрамасин, ҳаётимизнинг ўзи кейинги икки йилда биз танлаган, ўзимизга хос ва мос йўлнинг тўғри ва асосли эканини исботлади. Собиқ иттифоқ ўрнида ташкил топган бир қанча давлатлардан фарқли ўлароқ, яратганга минг қатла шукрки, юртимиз тинч, халқимиз меҳнат билан банд, иқтисодиётимизда катта ўпирилишларга ва қулашларга йўл қўймадик.

Бугунги кунда ҳамдўстлик мамлакатлари билан иқтисодий ва хўжалик алоқалари қанчалик мураккаб эканини яхши биласизлар. Шунга қарамасдан, мамлакатимиз иқтисодиётида аҳвол барқарор бўлиб турибди. Саноат маҳсулоти январь ойига нисбатан 23 фоиз, февралга нисбатан 20 фоиз кўпайди. Бюджетдаги камомад ялпи ички маҳсулотнинг 4,8 фоизини ташкил этди, яъни чамаланган даражадан ҳам озроқ бўлди.

Саноатнинг тармоқ тузилмаларида ижобий ўзгаришлар рўй бермоқда. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати маҳсулотлари, ун, ёрма ва омихта ем ишлаб чиқариш кўпайди. Ун, нон, ўсимлик ёғи, маргарин ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш миқдори ортди. Ниҳоят, илгари четдан олиб келинадиган кўпгина маҳсулотларни ўзимизда ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Самарқанд вилоятида тоза спирт чиқарадиган завод, Хоразм вилоятида қанд заводи қурилиши бошланди.

Электр энергияси, нефть ва газ қазиб олиш, нефтни қайта ишлаш, кўмир кончилиги соҳаларида ҳам маҳсулот ҳажми кўпайди. Бухорода нефть маҳсулотларини қайта ишлаш заводи қуриляпти. Юртимизда янги коммуникациялар — темир йўллар ўтказиш, янги қурилишлар, ер ўзлаштириш, ободончилик ишлари кенг миқёсда бораётир.

Аграр соҳада ҳам аҳвол ёмон эмас. Бу йил ғаллазорлар икки маротаба кўпайди. Экиш ишлари жадал суръатлар билан ўтказилди. Ҳаммамиз Оллоҳ таолодан, она табиатимиздан сўрашимиз даркорки, бу йил ҳам меҳнаткаш халқимизнинг насибасини мўл-кўл қилиб берсин!

Шу билан бирга, ўтган давр бизни кўп масалалар бўйича тажрибали қилди, кўзимиз очилди. Бугунги кунда ташқи ва ички сиёсатимизни дадил ва бардам юритишда астойдил бел боғлаб меҳнат қилаётган халқимизнинг ўзи бизларга катта мадад бағишлаяпти.

Ҳурматли дўстлар! Бугун иқтисодий ислоҳотнинг янги босқичи бошланди. Аввалламбор, ижобий ўзгаришларни ҳам маънавий, ҳам моддий ҳаётимизда кўриш мумкин. Одамларнинг руҳияти, дунёқараши, мулкка ва меҳнатга муносабати ўзгаряпти. Ишбилармонликка ва тадбиркорликка нисбатан ижобий фикрлар уйғонди.

Уй-жойларни хусусийлаштириш, савдо, маҳаллий саноат ва хизмат кўрсатиш соҳаларидаги хусусийлаштириш жараёни амалда тугаш арафасида, саноатда, қурилишда, транспортда, деҳқончилик-саноат мажмуининг гўшт-сут, озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш тармоқларида йирик корхоналарни ҳиссадорлик корхоналарига айлантириш ишлари фаол давом эттирилмоқда. Молия ва банк тизими қайта тузилмоқда.

Лўнда қилиб айтганда, ислоҳотларнинг янги босқичига ўтиш учун керакли шарт-шароит яратилди. Бу борада шу йил 21 январда чиқарилган фармонни алоҳида эслаб ўтиш мақсадга мувофиқ бўлур эди. Унинг аҳамиятини илгари ҳам батафсил баён этган эдик, бугун яна бир карра таъкидлаш лозим деб ўйлайман.

Хўш, 21 январь фармони бизга нималар берди?

Биринчидан, у мамлакатимизда ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотларни янада юксак босқичга кўтарди, уларга янгича сифат йўналишларини ва кафолатларини берди.

Иккинчидан, хусусий мулкка кенг йўл очиб бериш ва уни ҳимоялаш, мулкнинг барча шаклларидаги ҳар бир корхона ҳамда ишбилармонларнинг тадбиркорлик фаолиятини кучайтириш учун янги имкониятларни очади.

Учинчидан, бизнинг жаҳон бозорига чиқиш имкониятларимизни кенгайтиради, чет эл сармоялари учун юртимизга йўл очади, уларга ҳуқуқий ва иқтисодий имтиёзлар беради, пировардида Ўзбекистоннинг экспорт салоҳияти ва имкониятларини кескин кўпайтиради.

Шу билан бирга бу фармон миллий валюта обрўсини кучайтиради, бир сўз билан айтганда эса, давлатимизнинг иқтисодий қудратини оширади.

Тўртинчидан, у яқин келажакда маъмурий-буйруқбозлик замонидан қолган барча тўсиқларни бартараф этади, шу баробар, иқтисодий ҳаётимизга эркинлик бахш этади.

Ҳурматли ноиблар!

Ҳаёт ва тажриба шуни кўрсатдики, мулк эгали бўлмаган жойда интилиш, ташаббус ва изланиш бўлмас экан. Биз бугун хусусий мулкчилик ривожи учун яхши замин тайёрладик. Ҳалол ва ташаббускор меҳнатга ҳуқуқий ва иқтисодий кафолат жуда зарур. Масаланинг яна бир томони шуки, хусусий мулк эгалари, яъни ўз мулкини ўзи тасарруф этадиган кишилар ижтимоий ва сиёсий барқарорликдан ўта манфаатдор бўлиб, жамият осойишталиги учун зўр таянч сифатида хизмат қиладилар.

Зикр этилган фармоннинг яна бир энг эътиборли жиҳати шуки, мамлакатимизда мулкчилик шаклини кескин ўзгартириш ва бу муҳим масалани ечиш, жонлантириш, ниҳоясига етказиш учун тегишли давлат бошқармаларининг таркиби ва низомлари ўзгарди.

Бугун бу масала билан шуғулланаётган вазирлик фақатгина давлат мулкини

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ҒАЛАБА БАЙРАМИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ҚУТЛОВИ

Азиз юртдошлар!

Мустақил Ўзбекистон халқи фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 49 йиллигини нишонламоқда. Бу Ватанимиз тарихида ғоят муҳим аҳамиятга молик бир санадир. Бугун барчамиз урушда шаҳид кетганлар номини ёд айлаб, уларнинг руҳи покларига таъзим қиламиз.

Фашизмга қарши урушда бошқа халқлар қатори бизнинг юртдошларимиз ҳам мардона туриб жон олиб жон берганлар. Ўзбекистон фарзандлари кўрсатган қаҳрамонлик тилларда достон бўлган. Биз жангчи юртдошларимиз жасорати билан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Урушдан кейинги тикланиш давридан тортиб, халқимизнинг ҳозирги тинч ҳаёти ва истиқлолини мустаҳкамлашда ҳам фахрийларимизнинг катта ҳиссалари бор. Бугун ҳам улар ёшларимизни ватанпарварлик руҳида тарбиялашда фидойилик ва ибрат кўрсатмоқдалар, мамлакатимизда тинчлик, осойишталик, фуқаролар тотувлигини таъминлашдек олижаноб ишларда ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

Ватанимизда машъум уруш жабрини кўрмаган хонадон қолмаган. Инсониятни фашизм вабосидан асраб қолишдек муқаддас бурчни адо этишда халқимиз фарзандлари фақат жангтоҳларда эмас, фронт ортида, меҳнат армияларида ҳам мардона фаолият кўрсатганлар. Бугунги қутлуғ байрамда уларнинг ҳам унутилмас хизматларини таъкидлаб ўтиш лозим.

Муҳтарам дўстлар!

Бугун фидойи, мард ва жасур уруш қатнашчиларини, ҳурматли фахрийларимизни ғалаба байрами билан самимий муборакбод этар эканман, уларнинг фарзандлари, невара-чевaралари, қолаверса, бутун Ўзбекистон халқи бахтига яна кўп йиллар соғ-саломат бўлиб, узоқ умр кўришларини тилаб қоламан.

Байрамингиз қутлуғ бўлсин, азиз ватандошлар!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

1941—1945 йилларда фашизмга қарши урушда қатнашганларни ва мамлакат ичкарисида ишлаган меҳнаткашларни Ғалаба куни муносабати билан мукофотлаш тўғрисида

Ғалаба кунининг байрам қилиниши ҳамда биринчи марта Ўзбекистон Республикаси орден ва медаллари таъсис этилиши муносабати билан 1941-1945 йиллардаги уруш қатнашчилари ва мамлакат ичкариси меҳнаткашлари фашизмга қарши курашдаги, Ватанимизнинг озодлиги, мустақиллиги, тинч осмони ва гуллаб-яшнаши йўлидаги хизматлари учун:

1. Фашизмга қарши урушда фронтлардаги жанговар ҳаракатларда иштирок этган ҳарбий хизматчилар, ихтиёрий ёлланган шахслар, уруш даврида қуролли кучларда хизмат қилган ҳамда "1941-1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида Германия устидан қозонилган ғалаба учун" медали билан тақдирланган ҳарбий хизматчилар ва ихтиёрий ёлланган шахслар "Жасорат" медали билан;

1941 йил 22 июндан 1945 йил 9 майгача бўлган даврда халқ хўжалигида камида олти ой ишлаган, "1941-1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида шонли меҳнати учун" медали билан мукофотланган, "Қамалдаги Ленинградда яшаган кишига" нишони бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, Иккинчи жаҳон уруши даврида фашистлар ва уларнинг иттифоқчилари томонидан тузилган қамоқ лагерлари, гетто ва бошқа қамоқларда сақланган вояга етмаган тутқунлар "Шуҳрат" медали билан мукофотлансин.

2. "Жасорат" ва "Шуҳрат" медаллари ҳамда тегишли пул маблағи Ўзбекистон мустақиллиги кунида, Ўзбекистон Республикаси Президенти номидан Мудофаа вазири, Миллий хавфсизлик хизмати раиси, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири, Қорақалпоғистон республикаси Жўқарғи Кенгеси Раиси, вилоятларнинг, шаҳар ва туманларнинг ҳокимлари томонидан маҳаллий ҳарбий идораларнинг, уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашларининг вакиллари иштирокида тантанали вазиятда топширилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 6 май.

ЙЎЛИМИЗ — МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЧИЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

хусусийлаштириш билан эмас, балки тадбиркор тоифаларга жиддий ёрдам ва кўмак бериш билан ҳам машғул бўлиши зарур.

Ўтиш даврида асосий ишлаб чиқариш тармоқларида давлат концернлари фаолият кўрсатди. Бу ҳол, бир томондан, бевосита ишлаб чиқарувчиларнинг кўпроқ ҳуқуқ ва имкониятларга эга бўлишини таъминлади. Шу билан бирга, аҳоли турмушини таъминловчи соҳаларни бошқариш ва уларнинг батартиб иш юритишига имкон берди. Энди давлат концернлари, бирлашмалари ва йирик корхоналарни очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятларига айлантириш бошланди.

Хусусийлаштириш жараёни республикада қабул қилинган дастур бўйича икки босқичда ўтказилади.

Биринчи босқичда давлат корхоналарини, ишлаб чиқариш бирлашмаларини ва ёпиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятларини очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятларига айлантириш кўзда тутилади.

Иккинчи босқичда ҳиссадорлик жамиятларига айлантирилган давлат корхоналари акцияларининг тегишли қисмлари меҳнат жамоаларига, юридик ва жисмоний шахсларга, шу жумладан, чет эл фуқароларига сотилади.

Бу чора-тадбирлар ва қабул қилинган қонун ҳамда қарорлар иқтисодиётимизни сифат жиҳатидан янги босқичга кўтармоқда. Товар ва хомашё сотувчи биржалар, кўчмас мулк ва қимматли қоғоз бозорлари шаклланмоқда.

Умуман, республика бўйича ҳозирга қадар 50 мингдан, шу жумладан, йилнинг дастлабки кварталида 800 дан ортиқ корхона хусусийлаштирилди. Ўрта ва йирик корхоналарни очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятига айлантириш йўли билан уларни хусусийлаштириш бошланди.

Шуни айтиб ўтишни истардимки, республикада амалга оширилаётган мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш жараёнлари, ҳамдўстликнинг бошқа мамлакатлардагидан фарқли ўлароқ, амалда ялпи ишсизликка олиб келаётгани йўқ. Айни замонда, бугунги кунда турли корхоналарда 30 мингдан ортиқ иш жойлари бўш экани маълум.

Бунда тадбиркорлик фаолиятини, кичик ва ўртача корхоналарни, аввалambор — қишлоқ жойларда янада ривожлантириш катта аҳамият касб этади. Бугунги кунда кичик корхоналар сони 22 мингдан ошди. Ваҳоланки, йил бошида улар 18 мингта эди. Хусусий корхоналар сони икки маротаба кўпайиб, 11 мингтага етди. Янги бозор тузилмаларида банд бўлган одамлар тахминан 400 минг кишига етди. Ишлаб чиқарилган миллий даромаднинг учдан бир қисми давлатга қарашли бўлмаган сектор улушига тўғри келади. Бундай натижа бозор иқтисодиётига ўтишда катта қадамдир.

Ташқи иқтисодий алоқаларимиз кўлами ҳам кенгаймоқда ва таркиби ўзгармоқда. Бу йил экспорт қилиш 40 фоиздан ортиқ кўпаяди. Сотиш учун четга чиқариладиган моллар таркибида ҳам ижобий ўзгаришлар бор. Ўтган йиллардагидан фарқли ўлароқ, машина ва ускуналарни импорт қилиш ҳажми 45 фоизга етди.

Ҳурматли дўстлар! Айни вақтда шуни алоҳида таъкидлашимиз зарурки, биз зарур озиқ-овқат маҳсулотларининг анча қисмини ҳозирча хориждан олиб келишга мажбурмиз. Аҳоли эҳтиёжини қондириш мақсадида **1994 йилнинг ўзида бир миллиарддан ортиқ Америка доллари ажратишга тўғри келади.**

Тасаввур этиш ҳам, қийин бўлган бу рақам Ўзбекистонда изчиллик билан юритилаётган сиёсатнинг бошқа маъно ва хулосалари билан бир қаторда, тағин бир муҳим масалага эътиборимизни жалб қилади. Яъни — жамиятни янгилашни биринчи навбатда қишлоқ хўжалигидан бошлаш тўғри эканини исботлайди. Агар биз мақсадимизга — фаровонликка эришмоқчи бўлсак, агар ишлаб чиқаришни ривожлантириш орқали халқимизни тўлиқ таъминламоқчи бўлсак, иқтисодий ислоҳотни энг аввало қишлоқдан бошлашимиз даркор.

Агар соҳада иқтисодий ислоҳотнинг энг биринчи, энг муҳим босқичи, бу — қишлоқ хўжалигида мулк шаклини ўзгартиришдир, фермерлик ҳаракатини оёққа турғазишдир. Ҳозир мамлакатимизда тахминан 15 минг деҳқон (фермер) хўжалиги ишлаб турибди. Бу эса бир йил олдингига нисбатан 5 мингта кўпдир. Уларга берилган ер майдони ҳам икки баробар кўпайиб, 105 минг гектардан ошди.

Деҳқонларимизнинг томорқа майдони ҳам кенгаймоқда. Чорвачилик фермалари хусусийлаштирилмоқда, давлат хўжаликларининг шакли ўзгартирилмоқда. 1000 га яқин чорвачилик фермалари жамоа мулки қилиб берилди. Фермер хўжаликларига ва кичик корхоналарга солинадиган солиқ икки ҳисса камайди.

Аҳолига уруғ, кўчат сотувчи, фермерларга хизмат кўрсатадиган 100 та дўкон очилди.

Қишлоқда кичик ва ихчам корхоналар сони кўпаймоқда, илғор технологияларни жорий этиш учун ва чет эллик шериклар билан ҳамкорлик қилиш учун ҳуқуқий асос кенгаймоқда.

Хўжаликларнинг иқтисодий аҳволини яхшилаш мақсадида давлат буюртмалари йил сайин қисқартириб борилмоқда. Пахта ва ғаллага давлат буюртмаси 75 фоизгача, гўшт ва сутга — 50 фоизгача камайгани ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг бошқа барча турларига нисбатан батамом бекор қилиниши бозор ислоҳотини чуқурлаштириш йўлида муҳим қадам бўлди.

Мен яна такрoран айтмоқчиман: келажагини кўзлайдиган ҳар бир давлат, биринчи навбатда, қишлоқ хўжалиги ишларига алоҳида эътибор беради, кўмаклашади, тўсиқларни бартараф этишга ёрдам қилади, молиявий, агротехник, илмий ва сервис соҳаларида кўмагини аямайди. Шундагина қишлоқ хўжалиги билан банд бўлган азаматлар нималарга қодир эканини тўла кўрсатади.

Ана шу борада қилаётган ишларимизда жуда кўп камчилик мавжуд.

Қонунлар, фармон ва қарорлар бор, етарли ҳуқуқ ва имкониятлар берилган. Лекин шу қарорларни бажариш, фаолиятимизда пировард натижаларга эришиш, эски қотиб қолган бошқарув усулларидан воз кечиш — кўп жойларда муаммо бўлиб турибди.

Халқимизда бир мақол бор: "Минг ишчига — бир бошчи". Бундан шундай хулоса чиқадики, аграр секторимизда ҳам самарадорликка эришмоқ учун, биринчи навбатда, ҳар поғонага раҳбарни тўғри танлаш, иш тизимини оқилона ташкил этиш керак.

Бугунги иқтисодий ислоҳотларимизнинг пировард натижалари раҳбар ходимларнинг изланувчанлиги ва тадбиркорлигига, поклиги ва қатъиятига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Буни ҳеч ким инкор қилолмайди.

Бугун шундай замон келдики, мана шу муаммони ечмасдан, етук раҳбарларга, ёш ва иқтидорли тадбиркорларга ва мутахассисларга кенг йўл очиб бермасдан, уларга таянмасдан туриб асло олға юролмаймиз. Бу ҳаммамизга маълум ва равшан бўлиши керак.

Қишлоқ аҳолисини иш билан таъминлаш, ишсиз одамларни тўла ёки қисман ишлаб чиқариш тармоқларига жалб этиш, уларни ижтимоий ҳимоялаш доимо диққат-эътиборимизда бўлиши лозим. Саноат ва хизмат кўрсатув корхоналарини қишлоқ жойларига кўчириш, кичик ва ихчамгина тижорат шохобчалари қуриш даркор. Бизда тоза сув, иссиқлик ва электр қуввати билан таъминланмаган, темир йўл ва автомобиль йўлларидан узоқда жойлашган, коммуникациялар ва қулайликлар етишмаётган айрим қишлоқлар бор. Яна бир бор мутасадди ташкилотлар раҳбарларининг эътиборини шунга жалб этмоқчиман. Ана шундай қишлоқ жойларини обод этиш учун давлат марказлашган фонддан ва ҳокимиятлар имкониятларидан маблағ ажратмоғи керак.

Мен бу муаммолар ҳақида кўп гапираман. Аммо яна, бир бор гапириш ва талаб қилишни, шу савоб ишни охирига етказишни бурчим деб ҳисоблайман. Чунки бу ерда гап аксарияти қишлоқ жойларда яшаётган халқимизнинг тақдири, келажаги ва фаровонлиги, жамиятимизнинг истиқболи ҳақида кетяпти.

Биз ҳозир Ватанимизнинг куч-қудратини ошириш, ҳар бир оиланинг турмуш тарзини ўзгартириш ва юксак даражага кўтариш, фарзандларимизга бахтли келажак яратиш ҳаракатидамиз. Қисқача айтганда, мустақиллик бизга иқтисодиётимизни яхшилаш, шу муқаддас заминда яшовчи ҳар бир оила ва ҳар бир инсоннинг фаровонлигини ошириш учун хизмат қилмоқда.

Муҳтарам дўстлар!

Бизнинг олға юриш учун қилаётган бугунги саъй-ҳаракатларимиз муҳим бир масалага тақалиб турибди.

Мана, ярим йилдирки, сўм-купонимиз муомалада. Бу, очиқ тан олиш керак, кўп жиҳатдан мажбурий чора эди. Мен миллий валютани жорий этиш инқилоб билан тенг, деган иборани ишлатган эдим. Ҳақиқатан ҳам, бу — шошқалоқликни хуш кўрмайдиган ғоят мураккаб жараён бўлиб, узоқ ва пухта тайёргарликни талаб этади. Айрим кишилар, муваққат валюта шартми, бирданига доимий валютага ўтган маъқул эди, деб юрганини биламиз. Аммо бу масалада ҳам ўтиш даври бўлмоғи фойдадан холи эмас. Негаки, биз сўм-купон орқали миллий пул бирлигини жорий этиш стратегияси ва механизмини ўргандик. Сўм-купон орқали инфляцияга қарши чоралар ишлаб чиқилмоқда ва синаб кўрилмоқда. Сўм-купон орқали ўзаро ҳисоб-китоблар механизми тайёрланмоқда ва жаҳон валюталари билан муомалада пулимизнинг кучи, қадри ва харид қуввати аниқланмоқда.

Албатта, ҳамдўстлик мамлакатларининг миллий валюталари, шу жумладан, Россия рубли каби сўм-купон ҳам инфляция жараёнини бошдан кечирмоқда. Биз нарх ошаётгани аҳоли елкасига оғир юк бўлиб тушаётганини биламиз ва бу юкни енгиллаштириш чораларини кўряпмиз.

Муаммони узил-кесил ҳал этиш йўли — инфляцияга қарши кенг миқёсли, яхлит ва таъсирчан дастур ишлаб чиқиш ва амалга оширишдан иборат. Шу мақсадда сўнгги пайтда сўм-купоннинг қувватини мустаҳкамлаш, уни товар ва олтин-валюта захиралари билан таъминлаш чоралари кўрилди. Валюта биржасида дастлабки савдолар бўлиб ўтди. Улар сўм-купоннинг курси доллар ва бошқа "қаттиқ" ва "юмшоқ" валюталарга нисбатан анча барқарор эканини кўрсатди.

Миллий валютага ўтиш ва бугунги молиявий сиёсатни юритишда биз жаҳондаги обрўли, етакчи халқаро ташкилотлар билан бамаслаҳат иш олиб боряпмиз. Инфляциянинг олдини олиш учун молия-кредит ва пул сиёсатини қаттиқ ушлаш, иқтисодиётимиздаги айрим номутаносибликларни бартараф этиш, умуман, харажатларни камайтириш тадбирлари шулар жумласидандир.

Муҳтарам халқ депутатлари!

Барча фуқароларни, фаолларимизни қизиқтираётган муҳим муаммолардан бири — Ўзбекистон давлатининг миллий валютасини муомалага киритиш, уни жорий этиш тартибидир. Ҳаммамизга маълум: миллий валюта — мустақил, эркин давлатнинг асосий белгиларидан биридир. Мустақил давлатнинг валютаси ҳам, марказий банки ҳам, молия ишлари ҳам мустақил бўлиши шарт.

Молия-кредит сиёсати, ички бозорни нақд пул билан таъминлаш, пул чиқариш миқдори, унинг харид кучи, келажак истиқболимиз учун сармоя ажратиш, кимга қарз бериш ва кимдан қарз олиш, қарзни тўлаш ва ундириб олиш муддатлари, фоиз ставкалари ва шунга дахли бор масалалар, буларнинг барчаси — ҳам ташқи ва ҳам ички иқтисодиётнинг асосий омилларидир.

Лўнда қилиб айтганда, ана шу ҳуқуқлардан ва имкониятлардан жудо бўлган давлат ҳеч қачон ўзини мустақил деб ҳисоблаши мумкин эмас ва уни ҳеч ким мустақил деб тан олмайди.

Мен нима учун бу масалаларга алоҳида диққатингизни жалб этяпман?

Барчамизга аён бўлиши керак: қайси давлатки ўз миллий валютасига эга бўлолмаса, ўз манфаатини кўзлаб мустақил равишда молия-кредит, банк сиёсатини аниқ юргизолмаса, у давлат ҳеч қачон ўз тақдирини, ташкилотлар, хўжаликлар ва инсонлар тақдирини белгилай олмайди ва пировардида бошқа кучли давлатлар кўрсатмаларига муте бўлиб қолади, оқибатда мустақиллигидан муқаррар тарзда жудо бўлади.

Шу хулосани инобатга олсак, бир фикрни яхши англашимиз керак: модомики биз мустақил давлат қурмоқчи **эканмиз, ўз келажагимизни ўзимиз тузмоқчи эканмиз, бунинг асл пойдевори — миллий валютадир.**

Шуни яна бир карра такрорлаб айтиш ва онгимизга сингдириш зарурки, миллий валюта — биз учун олий мақсаддир. Ва бу валюта ўзини мустаҳкам тутган, бошқа валюталар, аввалambор, кучли валюталар орасида обрўли ва қадри баланд валюта бўлмоғи даркор.

Шу билан бирга, аниқ билмоқ кераккки, бу олий мақсадга эришиш — бир кунлик вазифа эмас, албатта. Дунё тажрибасини кўз олдимизга келтирсак, бунга эришмоқ учун давлатлар жуда узоқ ва машаққатли йўлларни босиб ўтган ҳамда бор қудратини сафарбар этган.

Азиз дўстлар!

Бир нарсага эътибор берсак, бугунги вазиятни кўз ўнгимизга келтирсак, табиий бир савол туғилади: нима учун Россия рублга эҳтиёж каттаю, ўзимизнинг сўм-купонга эътибор паст? Бунинг асл сабаб ва омиллари нималардан иборат?

Сабаб шуки, бизнинг минтақамиз, жумладан, **Ўзбекистон ҳам, асосан хомашё ҳудуди сифатида ҳар томонлама собиқ марказга боғлаб қўйилган, эди.** Бу жуда пухта ўйлаб ва ҳар томонлама ҳисоб-китоб қилиб юритилган жуда кўп йиллар давомида уюштирилган сиёсатдир.

Тайёр маҳсулотларга, шу жумладан, озиқ-овқат молларига бўлган эҳтиёжимизни қондиришда ҳам, ишлаб турган ва янги қурилаётган заводу фабрикаларни дастгоҳлар ва ускуналар билан жиҳозлашда ҳам собиқ марказга қарам эдик. Биз шундай кун кечиришга мажбур эдик. Негаки, республикамизга мол олиб келиш ва олиб чиқиш йўллари ҳам, коммуникациялар қуриш сиёсати ҳам худди шу мақсадга мослаштириб қўйилган эди. Буни кўпчилик бугун англаб етди.

Хўш, биз эски тузумдан қолган бу "мерос"дан қандай қутулишимиз, мушкулларимизни қандай енгиллаштиришимиз мумкин?

Аввалambор истиқлол йўлида чинакам иқтисодий мустақилликка эришишимиз лозим. Жаҳоннинг энг йирик ва қудратли давлатлари билан алоқаларимизни мустаҳкамлашимиз керак.

Ички бозоримизни халқ истеъмоли моллари билан тўлдиришимиз ва шу молларни ишлаб чиқарувчи корхоналар салоҳиятини кучайтиришимиз ва кўпайтиришимиз зарур.

Ишлаб чиқарадиган молларимиз сифатли ва рақобатга бардошли бўлиши керак. Молларимизни, энг аввало, ташқи бозорда, айниқса кенг жаҳон бозорида қанчалик кўп сотиб олишга интилишса ва эҳтиёж билдиришса оқибатда мамлакатимизга шунча кўп чет эл валютаси кириб келади ва шу баробари миллий валютамизнинг ҳам кучи ошади.

Бу фикрларни оддий бир мисол билан изоҳлаш мумкин. Бугунги кунда турли бозорларда бизнинг сўм-купонни рус рублига алмаштиришда нисбат паст бўлишининг сабаби нима? Биринчи навбатда, бунинг сабабини одамларимизда Россия рублига эҳтиёж катта, бўлгани рублга четдан аввалambор керакли мол, ускуна ва жиҳоз олиб келиш имкони ва зарурати билан тушунтириш мумкин.

Хулоса шундай: қачонки, Россиядан мол келтиришга эҳтиёжимиз камайса, ёки, бошқача айтганда, шу молларнинг энг керакли турларини, етарли даражада, ички бозоримизда ҳам муҳайё этсак, яъни саноатимиз имкониятлари кенгайиб, ўша молларни ўзимиз ишлаб чиқарсак ва четга, керак бўлса, Россиянинг ўзига ҳам кўпроқ сотсак, масала ўз-ўзидан ечилиши муқаррар.

Бугунги кунда эса мавжуд қийинчиликларни енгиш учун давлатимиз ўз захираларидаги маблағни рублга алмаштириш йўли билан корхона ва хўжаликларнинг талабларини бажо келтиришга ҳаракат қилмоқда.

Ҳурматли халқ депутатлари!

Энди икки оғиз гап янги валюта жорий қилиш муҳлати ва унинг услублари ҳақида.

Очиқ айтиш керак: бугунги кунда миллий валютамиз чоп қилиняпти. Қоғоз пул билан бир қаторда металл тийинлар ҳам зарб этиляпти. Бу йирик тадбирнинг ҳамма томони ҳисоб-китоб қилинган ва, насиб этса, тайёргарлик ишлари шу йилнинг биринчи ярмида тугалланади.

Муваққат валюта ўз заминимизда қўлланаётгани ва ўзимизда чоп этилганини ҳисобга олсак, уни янги, замонавий, бекиёс даражада чиройли миллий валютамизга алмаштиришда — ишонтириб айтишимиз керак — катта муаммолар бўлмайди.

Тегишли курс ва нисбат билан бугунги сўм-купонлар эндиликда ҳақиқий миллий валютамизга бемалол алмаштирилади. Ўйлаймизки, бу тадбир яна жамғарма банклари орқали амалга оширилади. Чунки бу тажриба 1993, йил ноябрь ойида ўзини оқлаган эди. Фикримизча, бу нарса одамларимизга ҳам маъқул бўлади.

Азиз юртдошлар! Жамоат фикрини ўрганиш шуни кўрсатдики, мамлакат аҳолисининг кўпчилик қисми янги ислоҳотларни қўллаб-қувватламоқда. Бизнинг асосий таянчимиз муваффақиятларимиз гарови — ана шу юксак ишонч.

Ислоҳотлар ривожи халқ ўз тақдирини ишониб топширган раҳбарларга ҳам боғлиқ. Биз жамиятни қонун асосида ва қонун ёрдамида бошқаришга аҳд қилган эканмиз, ислоҳот қисматини айрим расмиятчилар қўлига топшириб қўймаслигимиз зарур.

Баъзида шундай бўладики, қонун асосида қабул этилган жорий хужжатлар қонуннинг ўзидан ҳам кучлироқ бўлишга интилади. Бундай зарарли тажрибадан воз кечиш шарт. Қонун устиворлиги таъмин этилса, ҳуқуқий маданият тезроқ юксалса, жамиятнинг равнақи ҳам шунчалик тезлашади.

Жиноятчиликка қарши қаттиқ кураш натижасида шу йилнинг **уч ойида ҳуқуқни бузиш ҳолларининг умумий сони учдан бирга, қотиллик ва талончилик каби оғир жиноят турлари деярли икки маротаба камайди.** Аммо фоиз камайгани жиноятчилик бутунлай йўқолиб кетди, дегани эмас.

Демократик давлат ўз фуқароларига тинч яшаш ва меҳнат қилиш имконини тўла таъминлаб бермоғи керак. Лекин айни замонда, жиноятчиликка қарши кураш шунчаки кампанияга айланиб кетмаслиги лозим. Бу иш — давлат сиёсатининг асосий тамойилларидан бири бўлмоғи зарур.

Аммо, илгари ҳам таъкид этилганидек, жиноятнинг ёпиқ ва энг қабиҳ тури бор. **Бу — коррупция ва пораҳўрлик.** Жиноятнинг бу тури бошқарув аппаратини издан чиқарибгина қолмай, бозор асосларини ҳам барбод этиши мумкин.

Бюрократик кимса ҳадик ёки маъсулиятсизлик туфайли жараённи секинлаштириб қўйса, пораҳўр кўпинча кўрабила туриб, ўз манфаатини ўйлаб, давлат ва халқ манфаатларига зид қарорларни қабул қилади.

Шу муносабат билан, мен тадбиркор ва ишбилармонларнинг ўзларига ҳам мурожаат қилиш зарур, деб ўйлайман. Пораҳўрлик, қонунни четлаб ўтиб чайқовчилик қилиш, энг аввало, тижорат аҳлининг ўзини обрўсизлантиради, **аҳолининг қарғишига дучор этади.** Шу сабабли, бозор муносабатларининг виждонли ва софдил тарафдорлари турли ўғри ва муттаҳамларга ўз ораларидан ўрин бермасликлари керак.

Ҳурматли халқ депутатлари!

Азиз дўстлар!

Бизнинг буюк ўтмишимиз бор. Миллий маданиятимиз жаҳон цивилизациясининг энг ёркин саҳифаларидан жой олган. Ўтмишимиз неча ўн йиллар мобайнида хўрланиб, камситиб келинди. Ниҳоят, истиқлол қуёши чиқиб, миллий қадриятимизни тиклаш йўлига ўтдик.

Ўзбекистоннинг буюк келажаги ҳақида жуда кўп гапириляпти. Бу ҳам тўғри. Негаки, фақат ўтмишни эслаш ва ўтмиш билан фахрланишнинг ўзи натижа бермайди. Мақсадни тўла англамай, истиқболни кўрмай, яшаб ҳам, ишлаб ҳам бўлмайди. Янги давлат биноси қурилар экан, унинг ҳар бир жиҳатини пухта режалаштириш зарур.

Дўстлар! Бир нарсага эътиборингизни тортмоқчиман. Айрим шахслар ўтмиш ва келажак ҳақидаги чиройли сўзларга маҳлиё бўлиб, бугунги кунни, бугун яшаётган кишиларнинг, фарзандларимизнинг, ёшларимизнинг маънавий ва ахлоқий жиҳатларини унутиб қўймаяптими?

Келажак ўз-ўзидан келмайди. У бугунги машаққатли меҳнат билан яратилади. Бугун яратган нарсамиз келажакка ҳам ўтади. Агар бугун шошилиб ниманидир унутсак, келажак авлодлар ўша нарсалардан маҳрум бўлади.

Жамият маданиятсиз, маънавий-ахлоқий қадриятларсиз яшай олмайди. Уларни писанд қилмаган жамият пировард-оқибатда таназзулга юз тутади. Афсуски, шу оддий ҳақиқатни айрим раҳбарларимиз, тадбиркор ва ишбилармонларимиз етарли даражада тушуниб олмаганга ўхшайди. Баъзи жойлардаги мактабларга, болалар боғчаларига, касалхона, кутубхона ва музейларга бир назар солинг. Улар анча ночор аҳволда. Давлат қўлидан келганича ёрдам беряпти, лекин бу ҳали озлик қилади. Бунинг устига, айрим корхона раҳбарлари турли баҳоналарни рўкач қилиб, корхоналарга қарашли ижтимоий муассасалардан қутулишга уринмоқдалар.

Ҳурматли халқ ноиблари!

Шу ўринда ҳақли бир савол туғилади: хўш, вилоят ва туман ҳокимларининг асосий вазифаси нималардан иборат? Биз уларнинг қўлини хўжалик ишларидан анча бўшатиб қўйдик. Бу ишларни жойлардаги корхона ва хўжалик раҳбарлари, мутахассисларнинг ўзлари ҳал қилсин. Уларга етарли эркинлик берилиши лозим.

Ҳокимларнинг бурчи — халқ тақдирини ўйлаш, майда-чуйда ташвишларга ўралашиб қолмасдан, энг йирик вазифаларни ҳал этиш, маданий ва маърифий ишларга тўғри йўналиш бериш. Ҳокимлар одамларнинг ташвишларидан, юмушларидан хабардор бўлиб, ўзаро бирлаштириб, руҳларини кўтариб, зарур шарт-шароитлар ва маънавий иқлим яратиб, олдимизда турган мақсадлар ижросига сафарбар этишлари лозим.

Албатта, турли хўжаликларга бориб кўрсатмалар бериш осон. Вилоят, туман ва қишлоқларнинг истиқболини кўра билиш эса, ғоят мураккаб ишдир.

Жойларда йўл қўйилган камчиликларни, бепарволик ва лоқайдлик ҳолатларини кўриб, раҳбарлардан изланувчанлик ва тадбиркорликни талаб этишга тўғри келади. Лекин бу талабларнинг бажарилиши амалда кўринмаса, оғирроқ қарорларни қабул қилишга мажбурмиз.

Мен бугун шу минбардан ҳокимларимизга яна бир марта мурожаат қилиб, шу гаплардан тегишли хулоса чиқаришни сўрайман. Такрорлаб айтаман: биз ким нима қилишини узил-кесил аниқлаб олдик. Хўжалик раҳбари ўз ишини қилади, қурувчи — ўз ишини! Деҳқон ҳам ўз ишини ўзи эплайди. Зиёлининг ҳам ўз бурчи ва ўз юмуши бор. Хулоса шуки, ишини билиб қилаётган одамларга халақит бермаслик керак.

Менинг бу масалада куйиб-пишиб гапираётганимнинг боиси нимада? Ҳозир ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий ва ҳам маънавий соҳаларда олиб бораётган сиёсатимизнинг тақдири бир нарсага — жойлардаги раҳбарларнинг масъулиятига, ўз ишини билиб бажаришига боғлиқ бўлиб қолган.

Халқ ва мамлакат раҳбарияти ишонч билдирган кишилар ўз вазифасини пухта ва ҳалол бажарса бас, бугунги мушкулотлар ўз-ўзидан ечилади. Бунинг учун ҳокимлар маънавий уйғоқ бўлишлари керак.

Чет эл зиёрати билан боғлиқ давлат ишларини саранжом этиб, кейинги ойларда вилоят ва туманларга бориб, маҳаллий ҳокимларнинг иши билан албатта яқиндан танишамиз.

Албатта, уларнинг ҳар бири билан бафуржа гаплашамиз, қани, оғайни, бир чеккадан гапирингчи, нима ишлар қиляпсиз? Халқнинг кўнглини топдингизми? Одамлар ишингиздан розими? Ободончилик қандай? Ижтимоий ва маданий соҳалар қандай? Норозилик йўқми?

Қуруқ баландпарвоз гаплар билан қутулиб кетишни ўйлаганлар хато қилади. Аслида туман ёки қишлоқ марказини бир сидра айланиб чиқилса бас, бутун аҳвол аён бўлади-қолади. Ҳақиқий ҳолатни билиш учун текширишлар, тафтишлар, терговлар ўтказишнинг ҳеч ҳожати йўқ.

Ҳокимларимиз орасида ҳалол ва пок инсонлар кўп. Афсуски, баъзида уларга ташаббускорлик етишмайди. Инсон изланувчан бўлиши керак. Вақтни аямасдан, халқ орасида бўлиб, унинг ташвишини билиб, мавжуд муаммоларни ечиш йўлини аҳтариш лозим. Билиб қўйинглар, кимдир биров бошқа жойдан келиб, бизнинг ишларимизни бажариб бермайди. Энди турли баҳоналарга, ўз ташвишимизни ўзгаларнинг елкасига ташлай олмаймиз. Ўз тақдиримизни ўзимиз ҳал этишимиз керак.

Бизнинг асосий бойлигимиз, ривожланган давлат тузишга олиб борадиган йўлдаги асосий таянчимиз — инсондир. Юксак малакали ва юксак маънавиятли инсондир.

Бу нарса: айниқса, ёш авлодга тегишли. Келажаги буюк давлат, энг биринчи навбатда, бўлажак фуқароларининг маданияти, маълумоти ва маънавияти ҳақида ғамхўрлик қилмоғи зарур. Илм ўрганиш ва маънавий-ахлоқий қадриятлар ўрнини турли "Сникерс" ва сигарет савдоси эгаллашига асло чидаб бўлмайди.

Шу сабабли, мен барча ватандошларимизга мурожаат қилиб айтаман: бугун ҳаёт қанчалик оғир бўлмасин, маънавиятимиз ва маданиятимизни унутмайлик!.

Бу ўринда сўз фақат ҳомийлик ва раҳнамолик тўғрисида эмас, балки ижтимоий-маданий соҳадаги яхлит давлат сиёсати ҳақида бормоқда. Ўйлайманки, яқинда Президент фармони билан тузилган "маънавият ва маърифат" республика маркази фаолияти бу борада кенг кўламли дастур ишлаб чиқиш имконини беради.

Ҳурматли депутатлар! Рухсатингиз билан ташқи сиёсатимиз ва ташқи фаолиятимиздаги муҳим воқеалар ҳақида гаплашиб олсак. Шуни мамнуният билан таъкидлаш лозимки, бугун Ўзбекистон жаҳон ҳамжамиятида ўз ўрни, ўз мавқеи ва ўз обрў-эътиборига эга. Давлатимиз, мамлакатимиз кун сайин оёққа туриб, кучга тўлиб бормоқда. Бунинг далилини кейинги уч-тўрт ой мобайнида кечирган ҳаётимизда яққол кўришимиз мумкин.

Жаҳондаги энг йирик ва қудратли давлатлар расмий делегацияларининг Ўзбекистонга ташрифи мамлакатимизнинг мавқеи ошаётганидан дарак беради.

Яқинда Хитой Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Ли Пэн ва Франция Республикаси Президенти жаноб Франсуа Миттеранни иззат-икром билан кутиб олдик. Хитой ва Франция каби буюк давлатларнинг раҳбарлари билан бўлган музокаралар, суҳбатлар, тасдиқланган ҳужжатлар ҳақида, келажакдаги ҳамкорлик режаларимиз тўғрисида фуқароларимиз матбуот, радио-телевидение орқали хабардор, деб ўйлайман.

Ташрифлар якуни ҳақида қисқача гапирганда, пойтахтимиз Тошкентда, Хива, Самарқанд заминида бўлган учрашувлар, ҳеч шубҳасиз, самарасини беради, ўзаро алоқаларимизни янги босқичга кўтаради.

Мен бугун, рухсатингиз билан, юксак мартабали меҳмонларни мустақил Ўзбекистон тупроғида илк бор тўлиқ расм-русуми билан кутиб олиш маросимлари ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман.

Тантанали маросимларни кўп кўрганмиз. Бизлар хорижий мамлакатларга борганда мезбон тараф делегацияларимизни зўр эҳтиром билан кутиб олган.

Бундай иззат ва эҳтиромни Ўзбекистоннинг тобора ўсаётган обрўсига, меҳнаткаш халқимизга, унинг буюк тарихи, маънавияти, салоҳият ва келажагига билдирган ҳурмат намойиши деб қабул қиламиз.

Афсуски, ўзимизда бу нарсалар йўқ эди. Ўзгаларда кўриб ҳавас қилардик. Худога минг қатла шукр, эндиликда бизлар ҳам чет эллик юксак мартабали меҳмонларни энг олиймақом халқаро қоидалар даражасида кутиб олиш имкониятига эгамиз.

Эътибор қилган бўлсангиз, аэропортда энг сара ва энг забардаст йигитларимиз саф тортиб турди. Йигитларнинг қандай виқор ва фахр билан саф тортганини, уларнинг адл қадди-қоматини кўрган бўлсангиз керак.

Олий мартабали меҳмонларни аэропортдаги янги бино олдида ва ичкарида кутиб олдик. Бу бино аслида янги ҳам эмас, эскисини кенгайтириб, таниб бўлмайдиган даражада безатиб таъмирладик. "Янги уй қурмай туриб, эскисини бузманг" деган тамойилимиз бу ерда ҳам қўл келди. Шу сабаб, харажатлар ҳам кўп бўлмади.

Мен Тошкент-2 ҳаво бандаргоҳи ҳақида бу қадар батафсил гапиришимга сабаб шуки, ҳар қандай мустақил, ўз қадрини билган давлатларда бўлгани каби, бу бино — юртимизнинг ўзига хос дарвозаси. Ҳаво йўлидан келган меҳмонлар шу дарвозанинг савлатига қараб мамлакатнинг ўзига ҳам баҳо беради.

Бино залларидан бирида буюк бобомиз Алишер Навоийнинг қаҳрамонлари — Фарҳод ва Шириннинг сурати бор. Бу тасвир юртимизда ўтмишга ҳурмат ва бугунги кун масъулияти узвий эканини яққол намоён этади. Фарҳод сиймосида эркакларимизнинг шижоати ва меҳнати, Ширин сиймосида аёлларимизнинг вафодорлиги, иффати ва гўзаллиги акс этади.

Нега миллий онг, миллий ғурур, миллий мафкура ҳақида жон куйдириб гапирамиз? Бунинг сабаби шуки, биз Ўзбекистонимизни буюк давлатлар қаторига қўшишга аҳду паймон қилдик. Болаларимизни, йигит ва қизларимизни шу ғояга қаттиқ ишонадиган буюк давлат фуқаролари, буюк давлатга муносиб фарзандлар этиб тарбиялашимиз лозим.

Миллий тимсоллар ва рамзларнинг ҳар бири ана шу буюк ғояга, миллий ғуруримизни юксалтиришга хизмат қилади. Уларнинг ҳар бири — катта бир дарслик, кучли тарбия воситасидир.

Ҳурматли депутатлар!

Давлатимиз ташқи сиёсатининг диққат марказида Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги таркибидаги мамлакатлар билан ўзаро тенг ва манфаатли алоқаларни мустаҳкамлаш вазифаси турибди.

Чунки кейинги етмиш йил давромида ҳукм сурган марказлаштирилган буйруқбозлик сиёсати, мустабидлик сиёсати барчамизни узлуксиз тарзда, биринчи навбатда, иқтисодий жиҳатдан ўзаро ипсиз боғлаб қўйган эди.

Бунинг таъсирини бугунги ҳаётимизда ҳар қадамда сезиб турибмиз.

Охирги икки-уч йилда бир нарсани яхши англаб олдик: агар собиқ Совет Иттифоқи таркибидан чиққан мустақил давлатлар бугунги қийинчиликларни енгиш, иқтисодий инқироздан қутулиш мақсадида бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилсалар, бу нарса барча халқларга маъқул сиёсат бўлур эди.

Бинобарин, ҳамдўстлик давлатлари орасида энг кучли ва қудратли, катта салоҳият ва имкониятларга эга бўлмиш Россия Федерацияси билан тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли алоқалар тузиш Ўзбекистон учун жуда муҳимдир. Ва бу мақсадимизга эришиш учун биз кучимиз ва имкониятларимизни аямаймиз. Чунки буюк рус халқи ўзбек халқи билан ҳар доим дўст ва елкадош бўлган, энг оғир дамларда ёрдамга тайёр бўлган халқдир.

Россия Президенти Б. Н. Ельцин таклифига биноан Ўзбекистон расмий делегациясининг Москвага ташрифи, Россия пойтахтидаги қабул маросимлари, музокаралар, учрашувлар, имзоланган ҳужжатлар — ўзаро ҳурмат ва дўстлик, ўзаро ёрдам ва қўллаб-қувватлаш сиёсатининг тимсоли бўлди. Энг қувончли жиҳати шуки, бу муҳим воқеани ҳам рус, ҳам ўзбек халқи катта хурсандчилик ва мамнуният билан кутиб олди.

Ҳурматли дўстлар!

Марказий Осиё ҳудудида Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон алоқалари дўстона ривож топмоқда. Ўтган давр мобайнида ғоят муҳим ва шуни ишонч билан таъкидлашимиз керак, — асосий ютуғимиз, бу — Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон ўртасида товар, иш кучи ва капитал ҳаракати йўлидаги ғовлар олиб ташланганидир. Халқ истеъмоли молларига бож тўлови бекор қилинди. Рухсат ва лицензия талаб этиладиган маҳсулотлар рўйхати кескин камайтирилди, ўзаро сармоя ётқизиш учун ҳуқуқий ва иқтисодий кафолатлар кучайтирилди.

Имзоланган қарорлар ва шартномалар ўзаро ишончимизни мустаҳкамлади, корхона ҳамда одамларимизнинг ишлаш ва ҳаёт кечиришига, ўзаро борди-келдисига анча енгиллик берди, десак адашмаймиз, албатта.

Шахсан мен ўзим қилган ишларимизни Турон заминида, Туркистон заминида яшаётган халқларнинг азалий интилишларига ва талабларига жавоб бериладиган ажойиб илк қадамлар деб биламан.

Кимки ўзини шу муқаддас заминнинг асл фарзанди деб билса, шу ерда яшаётган, оғир синов дамларида бир-бирига елкадош, ҳамдард бўлиб келган, томири ва тақдири муштарак халқларимизни ўзаро бирлаштиришда бор куч-қувватини аямаслиги керак, деб ўйлайман.

Ва, азиз халқ ноиблари, сизларни ҳам шунга даъват этаман.

Муҳтарам биродарлар!

Мамлакатимиздаги вазият ҳақида гап кетаркан, атрофимиздаги мустақил мамлакаталардаги аҳвол ва сиёсий кайфиятлар билан ҳисоблашмасдан бўлмайди. Умуман, бугунги кунда илгари собиқ иттифоқ таркибида бўлган кўпчилик мустақил давлатлар ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий ва ҳам маънавий ҳаётларида ғоят мураккаб бир даврни ва шу давр билан боғлиқ катта қийинчиликларни бошдан кечирмоқда. Бунинг сабаби нима?

Баъзи мамлакатларнинг тажрибаси шуни кўрсатдики, бир вақтлар мустақиллик шабадасидан боши айланган айрим сиёсатчилар, раҳбарлар иқтисодий ва ижтимоий қонуниятларни, умуман ҳаётни билмасдан, унинг машаққатли синовларидан ўтмасдан, қуруқ гаплар билан, бақириқ-чақириқлар билан овора бўлиб қолдилар. Шу тариқа оёқлари ердан узилиб, нуқул осмони фалакда парвоз қилиб, одамларнинг бошини айлантириб, ёлғон ваъдалар бериб, бугун нима қилишни билмай бошлари қотиб турибди.

Ўзлари қийналса майли эди, лекин бундай раҳбарларга ишонган халқ ҳам оғир аҳволда.

Қуруқ ваъдалар ва баландпарвоз сиёсат бошқа-ю, амалий ҳаёт ва иқтисод бошқа. Халқимизда бир ибора бор, ҳозир шуни ишлатсак ўринли бўлар деб ўйлайман: ишқ бошқа — ҳавас бошқа!

Энг долзарб масала — одамларнинг қорнини тўйдириш бўлса, бу ниятни қуруқ гап билан эмас, балки иқтисодий ўзгаришлар ва амалий ишлар билан рўёбга чиқариш мумкин.

Инсонларни ҳимоялаш, боқиш, зарур товарлар билан таъминлаш ва, энг муҳими, уларнинг қалбида келажакка ишонч уйғотиш қуруқ ваъдалар ва жарангдор баёнотлар билан амалга ошмайди.

Сўнгги пайтда ҳаётдан олган аччиқ сабоқларимиздан бири ҳам аслида шу.

Бунинг устига, Россиядаги воқеалар ривожи ҳаммамизни қайтадан ташвишга солмоқда. У ердаги айрим бесаранжом кучлар сиёсий, иқтисодий ва ҳатто давлатчилик инқирозига дучор бўлиб, эски Россия империясини қўмсаб қолгани ғоят ачинарли ҳолдир.

Кейинги пайтларда Евроосиё иттифоқини тузиш ҳақидаги шов-шувлар кўпчиликнинг диққатини тортди. Бундай "иттифоқ"да ягона парламент, ягона давлат тили, ягона фуқаролик, марказий бошқарув органлари бўлар эмиш.

Хўш, айтинг-чи, бунинг собиқ СССРдан нима фарқи бор? Яқинда Қирғизистон заминида бўлиб ўтган уч давлат — Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон раҳбарларининг учрашувида шу мураккаб масалани ҳам муҳокама қилдик. Биз шахсан дўстим Нурсултон Назарбоев билан фикр алмашиб, орани очиб олдик ва бу масалага муҳим бир аниқлик киритдик. Яъни Евроосиё иттифоқи ҳақидаги масалани кун тартибидан олиб ташлашга келишилди. Ва Қозоғистон-Ўзбекистон дўстлигини кўз қорачиғидай асраш, кўпорувчи кучларга имкон бермасдан, ўзаро ҳурматимизни ва жипслигимизни янада кучайтиришга аҳд қилдик.

Муҳтарам дўстлар! Эски тузумни қўмсагаилар бугунги қийинчиликларни рўкач қилиб, улардан фойдаланиб, ўзларининг қабиҳ ниятларига эришмоқчи бўладилар.

Ортга қайтиш йўқ энди. Олдинда битта йўл бор: истиқлол йўли, мустақил давлатчилик ва тараққиёт йўли. **Эски тузумга қайтиш, бўйнимизни яна ўша эски бўйинтуруққа тиқиб бериш, яна такрорлаб айтаман, минг йиллик тарихимизга, халқимизга, бугун бизга умид билан боқиб турган фарзандларимизга хиёнат, келажак авлодларимиз асло кечирмайдиган гуноҳ бўлади!**

Ота-боболаримиз асрлар мобайнида орзу этган истиқлол йўлига чиқиб олдик. Энди йўлимиз очиқ. **Келажагимиз албатта ёруғ бўлажак.** Зийрак одам ҳозирнинг ўзидаёқ бу келажакни яққол тасаввур этиши, ҳатто кўриши мумкин.

Бугун ёши мўътабар отахонларимиз ва онахонларимиз қўлларини дуога очиб: "Илойим, юртимизга тинчлик-осойишталик берсин, халқимизнинг омадини берсин!" деб сидқидилдан тилак ва илтижолар қиладилар.

Агар юртимизнинг дардларини англамасак, аждодларимизнинг озодлик ҳақидаги муқаддас васиятларини амалга оширмасак айтинглар, азиз биродарлар, биз нима деган одам бўламиз? Агар юртимизнинг чин маънода мустақил бўлишини таъмин этолмасак, кейин қандай бош кўтариб юрамиз?!

Шу йўлни танладикми, аҳду паймонни бир қилиб, қўлни қўлга бериб, гина-кудуратларни четга суриб, юртимиз, Ўзбекистон деб аталмиш гўзал ва муқаддас диёримизнинг равнақи учун бутун борлиғимизни, ва ҳатто **жонимизни ҳам бахшида этишимиз керак.**

Муҳтарам дўстлар! Мен сизларга очиқ айтишим зарур: қўшни мамлакатлардаги айрим эски замонни қўмсаган кучлар тағин бош кўтаргач, шунинг шабадасини сезиб, бизда ҳам баъзи эскича фикрловчи, мутелик асоратидан қутула олмаган кимсалар ўзларича ҳаракат бошлайдиганга ўхшайди. Бир ҳисобда, буни ҳам табиий ҳол, деб қараш керак. Чунки уларнинг кўнгли аламга тўла. Чунки уларнинг кўпчилиги эски тузум берган мансаб ва имтиёзлардан маҳрум бўлган. **Улар тақдирига тан бериб, индамай яшайверса маъқул бўларди.** Аммо мансабпарастлик ва шуҳратпарастлик балосига мубтало бўлган бундай кимсаларнинг тинч ўтириши қийин. Албатта, бугун замон ўзгача. Шу боис, улар ўзларининг асл башараларини яшириш учун турли баландпарвоз шиорлар ниқоби ортига бекиниб, яна эски зўравонлик тузимини, Коммунистик партияни тиклашга уриняпти. Агар бизлар миллат манфаатларини шиор қилиб кўчага чиқишни мўлжаллаётган миллат ғанимларини кўриб-кўрмасликка олсак, уларнинг асл башарасини бугуноқ фош этмасак, уларнинг янгича русумдаги ниқобларини йиртмасак, эртага булар яна "эски ҳамом, эски тос" қабилидаги ҳаётга қайтаришга уринишлари тайин.

Қани, айтинглар азиз дўстлар, агар одамларда яхши, олижаноб ният-умидлар, эзгу фикрлар бўлса, нега уларни коммунистик байроқ остига чорлаш керак экан? Яна кимлар билан шафқатсиз курашамиз? Яна кимларни тазйиқ остига олмоқчимиз? Яна кимларни гумдон қилмоқчимиз? Синфий гуноҳлари учун яна неча миллион одамни ҳонавайрон қилиш керак? Умуман, бу интилишларни қандай баҳолаш мумкин? Яна асрий урф-одатларимизнинг, ўзлигимизнинг томирига болта урамизми? Наслу насабимизни қайтадан унутамизми? Фарзандларимизни яна динсиз ва тилсиз тарбия қиламизми?

Ана шу хавфни ҳозирдан англамоғимиз зарур. Шу муқаддас заминда яшаган, юртга фарзандлик бурчини ўйлаган ҳар бир инсон бу хатарни ўз вақтида англаб, "ўйинчи"ларга ўз вақтида зарба бериши керак.

Ҳурматли депутатлар! Бу масаланинг яна бир томони бор: эски замонни қўмсаб юргаилар собиқ СССР тарафдори бўлиши муқаррар. Яъни, марказда ўтирган ва бугун бош кўтараётган эски дўстлари, ҳамтовоқлари ва "мураббий"ларига қўшилиб, ўзлари хоҳласа-хоҳламаса, мустақиллигимизга албатта қарши чиқади. Бу — табиий ҳол. Улар, турган гапки, яна мустабид ҳаётга қайтиш, халқимизни яна эски ва ягона мафкура исканжасига солиш пайидан бўлади.

Бундай интилиш ва ҳаракатда бўлганлар сони, ўйлайманки, бизнинг мамлакатимизда унчалик кўп эмас. Биз уларга тушунтириб айтишимиз керак: келинглар, биродарлар, агар сизларда юрак тоза ва ниятлар соф бўлса, эски тузумдан қолган бесамар ғояларни четга суриб, шу муқаддас замин равнақи учун биргаликда хизмат қилайлик, Ватанимиз чин маънода озод ва обод бўлиши учун курашайлик!

Тарихни ортга қайтариб бўлмайди. Бу — табиат ва жамият қонуни. Шундай экан, бу қонунларга хилоф иш тутган кишилар хато қилади. Халқимизнинг яқин ўтмишда чеккан заҳматларини билатуриб, эски **бўйинтуруқни қайтадан бўйинга илиш — соғлом ақлга зиддир.**

Елкамизни қайтадан яғир қилмайлик. Эркин ҳаёт учун бир жону бир тан бўлиб курашайлик.

Азиз дўстлар!

Биз келажакка катта ишонч билан қараяпмиз. Ҳар биримиз шу муқаддас заминга фарзандлик бурчимизни тўғри ва тўлиқ англаб, ўз иш жойимизда ва ўз масъулиятимизни бўйинга олиб, фидойилик билан меҳнат қилсак — марра бизники.

Бизнинг ниятимиз пок. Мақсадларимиз улуғ ва олижаноб. Халқимизнинг меҳнати ва муддаосини Оллоҳ таолонинг ўзи қўллашга имонимиз комил.

Сўзимни якунлар эканман, сизларнинг ҳар бирингизга, сизлар орқали бутун Ўзбекистон аҳлига сиҳат-саломатлик, тинчлик, бахт-саодат тилайман.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ЁНИЛҒИ — МОЙЛАШ МАТЕРИАЛЛАРИ СОТИШНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ёнилғи-мойлаш материаллари беришни тартибга солиш, ёнғинга қарши қоидалар бузилишининг, шунингдек, аҳоли ҳаёти ва саломатлиги учун хавф туғдирадиган хатти-ҳаракатларнинг олдини олиш мақсадида вазирлар маҳкамаси қарор қилади:

1. Ёнилғи-мойлаш материалларини фақат белгиланган тартибда махсус жиҳозланган стационар, кўчма, контейнерли автоёнилғи қуйиш шохобчаларида сотишга рухсат этилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирлиги ёнилғи-мойлаш материалларини белгиланмаган жойларда ва ёнғинга қарши қоидаларни бузган ҳолда сотиш ҳолларини қатъий бартараф этсин. Ушбу қоидаларга риоя қилмаган шахсларга нисбатан материалларни ўз вақтида расмийлаштирсин ва уларни жавобгарликка тортиш учун тегишли органларга топширсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Солиқ давлат қўмитаси ўзига берилган ҳуқуқлардан кенг фойдаланган ҳолда, фойдани (даромадларни) яшириб қолиш ҳолларини аниқласин, бухгалтерия ҳисоботларини белгиланган тартибга хилоф равишда кечиктириб топширишда ва маълумотларни бузиб кўрсатишда айбдор бўлган шахсларга нисбатан қонунчиликка мувофиқ ўз вақтида таъсир ўтказиш чораларини кўрсин.

4. Автоёнилғи қуйиш шохобчаларининг ишлаш қоидалари тасдиқлансин.

5. "Ўздавнефтмахсулот" давлат-акционерлик бирлашмаси, республика вазирликлари, идоралари, корпорациялари, уюшмалари, ташкилотлари нефть маҳсулотларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, ташиш, бериш ва улардан фойдаланиш бўйича амалдаги қоидалар, нормативлар ҳамда стандартларга риоя этилиши устидан қатъий назоратни таъминласинлар.

6. "Ўзбекнефтгаз" миллий корпорацияси нефть маҳсулотларини сақлаш ва улардан фойдаланиш қоидаларини бузганлик учун иқтисодий жазоларнинг самарали қўлланишини белгиланган тартибда таъминласин.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Бош Вазирнинг ўринбосари К. Ж. Ҳаққулов зиммасига юклансин.

Вазирлар маҳкамасининг раиси
И. КАРИМОВ
Тошкент шаҳри, 1994 йил 6 май.

Суратларда: учрашув пайти. **Даврон АҲМАД тасвирлари**

МИНГ БОР ТАЪЗИМ

Шу кунларда вилоятимизнинг барча шаҳар ва туманларида фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 49-йиллиги муносабати билан давра суҳбатлари, учрашувлар, кечалар ўтказилмоқда. Жумладан, кеча Дўрмондаги "Қизил Ўзбекистон" номли жамоа хўжалигининг хушманазара боғида вилоят фахрийларини шарафлашга бағишланган катта байрам тантанаси бўлиб ўтди. Чиройли қилиб безатилган боғда давратўридан суронли йилларни бошидан кечирган қонли жангоҳлардан ғалаба билан омон қайтган, тинч меҳнат йилларида ҳам ўзининг фидокорона меҳнати билан Ватан равнақига улуш қўшган фахрийлар жой олдилар.Бугунги кунга етиб келганликлари учун шукроналикни уларнинг юз-кўзларидан шундоққина сезиш қийин эмас эди.

Вилоят ҳокимининг биринчи муовини Э. Рўзиев даврани очар экан, барчани улуғ айём билан муборакбод этиб, уларга энг эзгу тилакларни билдирди. Айни кунларда ҳукуматимиз, Юртбошимизнинг уруш ва меҳнат фахрийларини эъзозлаш борасида олиб бораётган ишлари, ғамхўрликлари, Ғалабанинг 50 йиллигига кўрилаетган катта тайёргарлик ишлари ҳақида сўзлаб берди.

— Бу кунларга етганлар бор, етмаганлар бор, — деди тадбирда сўз олган Қибрай туман фахрийлар кенгаши раиси Жўра ака Хоназаров, — Даҳшатли уруш не-не навқирон йигитларни ҳаетига зомин бўлди. У етказган аламлар, айрилиқ азоблари ҳали ҳануз хонадонларни тарк этмаган. Шундай экан, бугунги кунда мустақиллик йўлидан дадил одимлаётган Ўзбекистонимиз равнақи йўлида ҳисса қўшиш ҳар биримиз учун ҳам фарз, ҳам қарздир.

Ангрен шаҳар фахрийлар кенгаши раиси Фозилжон Каримов ҳам қариялар номидан миннатдорчилик изҳор этди. Байрам даврасини таниқли санъаткорлар Гавҳархон Зокирова ва Саидкомил Умаровлар олиб боришди. Хушовоз хонандалар Нуриддин Ҳайдаров, Илҳом Жўраев, Замира Суюновалар ўзларининг дилрабо қўшиқлари билан байрам иштирокчиларини қутладилар. Сўз устаси Мирза Холмедов ва "Дутоҳ" ҳамда "Шалола" халқ дасталарининг чиқишлари ҳам даврага файз киритди.

Уруш фахрийларига вилоят ҳокимлигининг совғалари топширилди.

Кечада вилоят ҳокими муовини Ҳ. Ҳамидов иштирок этди.

М. ОБИДОВА.

БЕЛГИЛАНГАНИНИ МУДДАТИДА АМАЛГА ОШИРАЙЛИК

Оҳангарон туманини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурини амалга ошириш қаттиқ назорат қилинмоқда

ОҲАНГАРОНДА бўлиб ўтган навбатдаги кенгашда Вазирлар Маҳкамасининг "Оҳангарон туманини 1993-1995 йилларда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ва экологик соғломлаштириш тўғрисида"ги баённома қарори бажарилишининг бориши кўриб чиқилди. Кенгаш ишида корхоналари ва ташкилотлари Оҳангарон тумани ҳудудида жойлашган қатор вазирликлар, концернлар, Давлат қўмиталарининг вакиллари, вилоят ҳокимлигининг қурилиш, транспорт, алоқа ҳамда алоқа мажмуи мутахассислари, Оҳангарон тумани раҳбарлиги қатнашди.

Кенгашда таъкидланганидек дастур қабул қилинганидан буён ўтган бир ярим йил ичида туманда ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш учун анчагина ишлар қилинди. Ўнларча километр узунликдаги хўжаликлар ичи ва шох йўллари, электр узатиш, ичимлик суви ва газ тармоқлари, тозалаш иншоотлари ишга туширилди, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича чоралар мажмуи амалга оширилди, фельдшерлик-аккушерлик пунктлари барпо этилди. Бироқ, бугунги кундаги иш суръатлари қониқарли эмас, чунки, жадвалдан орқада қолишга йўл қўйилмоқда. Мутахассисларнинг фикрича, бу ҳол туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурида амалга оширилиши назарда тутилган ишларни маблағ билан таъминлашда улушли қатнашаётган корхоналарнинг иқтисодий аҳволи ёмонлашганлиги билан изоҳланади. Бундан ташқари кўп куч ва маблағларни сўнгги икки йилда Оҳангарон тумани бошига тушган табиий фалокатлар оқибатларини бартараф этишга жалб қилишга тўғри келмоқда.

Қабул қилинган қарорда ишга тушириладиган объектларнинг навбатлигига тузатишлар киритилди, ишларни маблағ билан таъминлашнинг қўшимча манбалари белгиланди.

СОҒЛОМ АВЛОД — ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА

ҲАР качонгидек, бу мавсумда ҳам Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси барча туманларда ҳарбий хизматга чақирилувчилар саломатлигини назорат қилишни энг масъулиятли шифокорлар зиммасига юклади.

Бўлажак аскарларнинг соғлиғини кўрикдан ўтказишда Юнусобод тумани шифокорлари ҳам фаол иштирок этмоқдалар. Раҳимова,Нурмуҳаммедов, Маҳкамова, Бадалова, Саркисова, Панкова, Бойметов каби нажоткорлар бу ишда сидқидиллик кўрсатмоқдалар.

Улар ҳар бир чақирилувчининг саломатлигини синчиклаб текширмоқдалар. Соғлиғи мустаҳкам, мустақил ватанимизни ҳимоя қилишга шай турган йигитларни ҳарбий хизматга яроқли эканликларини аниқлаб, уларга оқ йўл тиламоқдалар.

Х. САИДОВ.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА

• ЎзТВ I

6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Ой бориб, омон қайт". Бадиий фильм.
9.50 "Ҳужжатли экран".
10.30 "Ватан — бахт ошёни". Мусиқий кўрсатув.
11.10 "Ғалаба баҳори". Ғалаба кунига бағишланган видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Мақомлар, пайровлар". Қўқон шаҳар нон комбинати қошидаги "Фахрийлар" гуруҳининг чиқиши.
19.00 "Фахрийлар — фахримиз".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Хотира". Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Диёримни куйлайман". Мусиқий кўрсатув.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Ўлмас Умарбеков. "Қиёмат қарз". Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
23.10 "Ўзбекистон" ахбороти.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

• ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Билиб қўйган яхши".
20.10 "Ўтмишсиз келажак йўқ".
20.50 "Раҳмат сизга, аскарлар".
21.30 "Сатурн" пайидан". Бадиий фильм.

• ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
"ОМАД" таништиради:
9.00 "Мультфейерверк".
9.30 "Рок ҳақида".
10.00 "Ҳар соҳадан бир шингил".
10.10 "Совға".
10.40 Эълонлар.
10.45 Видео-"О".
12.15 "Курьер".
12.30 "Танишайлик".
12.55 "4/8". Мусиқий кўрсатув.
13.10 "Даракчи".
13.20 Эълонлар.
13.25 Видео-"О".
*
17.00—18.40
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.40 "Оловларда қозонилган Ғалаба".
19.50 "Санъаткорнинг туҳфаси".
20.05 "Оловларда қозонилган Ғалаба".
20.45 "Турналар учмоқда". Бадиий фильм.
22.30 "Ўра". Қисқа метражли бадиий фильм.
23.00 "Асил ҳолича".
00.10 — 00.15 Спорт кўрсатуви.

• "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

17.50 "Фашизмга қарши курашларда қурбон бўлганларнинг порлоқ хотираси". Бир дақиқалик сукунат.
18.00 Уруш фахрийлари учун концерт.
18.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.00 Янгиликлар.
19.25 "Шеърият альбоми". Ю. Друнина.
19.50 "Спорт уик-энди".
20.00 Ғалаба кунига бағишланган концерт. "Россия" Давлат Марказий концерт залидан олиб кўрсатилади.
21.40 "XX аср сеҳргари". Ғаламомоша.
22.55 — 23.30 Янгиликлар.

СЕШАНБА
10 МАЙ

• ЎзТВ I

6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Баҳор мўъжизалари". Бадиий фильм.
10.00 "Миразиз куйлаганда". Фильм-концерт.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи.
11.00 "Кичкинтой" студияси. "Томоша".
11.30 Ўқув кўрсатуви. Математика.
12.00 "Ёшлик" студияси. "Имконият излаб".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Ғул сайли". Бадиий-публицистик кўрсатув.
18.55 "Ишбилармон".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Мавсум тараддуди".
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эстрада тароналари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Хотира". Ўзбекистон халқ шоири Ғафур Ғулом.
22.30 "Ватанни севмоқ иймондандир...".
23.30 "Ўзбекистон" ахбороти.
23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

• ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Қалб хотираси". Кинорежиссёр Файзулла Хўжаев.
20.50 "Халқ саломатлиги йўлида".
"ОМАД" таништиради:
21.50 Эълонлар. "Кинонигоҳ".

• ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
18.00—19.50
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.50 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 315-серия.
20.45 "Рек-тайм".
21.20 От спорти. "Кентукки Дерби".
22.20 Спорт кўрсатуви.
*
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.25 "Акция". Бадиий фильм.

• "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30 "Тонг".
***
17.50 "Ихтилоф". Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.
18.45 "Илк манбадан".
18.55 "Мавзу".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Бомонд".
20.45 Аркадий Райкин хотирасига бағишланган сатира ва юмор халқаро фестивали.
21.55 Футбол. Россия чемпионати. "Локомотив" (Москва) — "Ротор" (Волгоград). "Локомотив" Марказий стадионидан кўрсатилади.
23.25 — 24.00 Янгиликлар.

ЧОРШАНБА
11 МАЙ

• ЎзТВ I

6.30—8.45 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.45 "Рақиблар". Бадиий фильм.
10.10 "Академик Пугаченкова". Телефильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ботаника.
11.00 "Устозлар ёди".
11.20 "Кафолат".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Ёшлик" студияси. "Ғазалхон ёшлигим".
18.45 "Таълим ва ислоҳот".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Мусиқий дақиқалар.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Инсон ва қонун".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Ижодий учрашувлар". Ўзбекистон халқ ёзувчиси Саид Аҳмад.
22.40 Замонавий ўзбек қўшиқларининг "Анор" телевизион танлови.
23.40 "Ўзбекистон" ахбороти.
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

• ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Жонли тил".
20.50 "Ватан сарҳадларида".
21.20 "02" тўлқинида.
21.40 "Сатурн"нинг тугатилиши". Бадиий фильм.

• ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
18.00—19.55
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.55 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 316-серия.
20.45 "Ҳеч ким унутилмайди".
20.50 "Кутиш зали".
21.50 "Ностальжи" — барча авлодлар мусиқаси".
22.20 Криминал хабарлар экрани.
*
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.30 "Мингдан бир имконият". Бадиий фильм.

• "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30 "Тонг".
***
17.55 "Ихтилоф". Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
18.55 "Бечора одамлар". Қисқа метражли бадиий фильм.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Вагон 03".
20.40 П. Чайковский. "Ромео ва Жульетта". Увертюра-фантазия.
21.05 Режиссёр Т.Бунюэль фильмлари. "Орзунинг изтиробли оғушида..." (Франция — Испания).
23.00 Янгиликлар.
23.35 — 23.45 "Матбуот-экспресс".

ПАЙШАНБА
12 МАЙ

• ЎзТВ I

6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Унинг қайлиғиман". Бадиий фильм.
9.50 Инглиз тили.
10.20 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
10.30 "Бола бошидан..." Мактабгача тарбия масалалари.
11.00 "Ёшлик" студияси. "Гул ва қурол".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Санъат олами".
18.45 "Шаҳар бедарвоза эмас..."
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Ҳуқуқий жамият сари".
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Ёшлар ижоди". Равшан Комилов.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Жаҳон узра парвоз". "Ўзбектелефильм". Премьера.
21.40 Мақом кечаси.
22.30 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. "Нефтчи" — "Пахтакор".
24.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
00.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

• ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Мусиқий меҳмонхона".
20.50 "Спринт".
21.10 "Ёнғиндан сақланинг!"
"ОМАД" таништиради:
21.55 Эълонлар. "Кинонигоҳ".

• ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
18.00—19.55
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.55 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 317-серия.
20.45 "Ҳеч ким унутилмайди".
20.50 "Гранд-репортаж".
21.25 "Оддий иш".
21.45 "Хроно". Авто ва мотоспорт оламида.
22.15 Спорт кўрсатуви.
22.20 Криминал хабарлар экрани.
*
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.30 "Қайсар қизнинг қуйилиши". Бадиий фильм.

• "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30 "Тонг".
***
17.55 "Ихтилоф". Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
18.55 "Эслашлари учун..." Л.Филатовнинг муаллифлик кўрсатуви.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 Игорь Моисеев ижодий фаолиятининг 70 йиллигига бағишланган мусиқа ва рақс фестивалининг якунловчи концерти.
22.00 "Максима".
22.35 "Академия". Дам олиш кўрсатуви.
23.00 Янгиликлар.
23.35 — 23.45 "Матбуот-экспресс".

ЖУМА
13 МАЙ

• ЎзТВ I

6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Автомобилдан сақлан!". Бадиий фильм.
10.00 "Талаба ва спорт".
10.30 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
10.40 "Оламни асранг!"
11.20 "Қизил Яримой шўъласи".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мактаб ўқувчилари учун. "Ўйнаймиз-у ўйлаймиз".
18.50 "Муҳофаза".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Кинолавҳа.
20.00 "Келинг, танишайлик: "Филипс" фирмаси Тошкентда".
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Халқаро шарҳловчилар даврасида.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Бевосита мулоқот.
22.30 "Ҳилол" студияси таништиради. "Тилсим".
23.15 "Ўзбекистон" ахбороти.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

• ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Ҳуқуқ ҳимоячилари".
20.20 "Санъат маскани". Телефильм.
20.30 "Деҳқон ҳиммати".
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 "Ғалабадан сўнгги жанг". Бадиий фильм. 1 — 2-сериялар.

• ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
18.00 — 19.50
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.50 Телеэкранда — премьера. "Таниш-билишлар". Бадиий фильм.
22.05 Концерт.
22.20 Спорт кўрсатуви.
*
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.25 "Қўмсаш". Бадиий фильм.

• "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30 "Тонг".
***
17.40 "Инсон ва қонун".
18.15 "Америка М.Таратута билан".
18.45 "Мўъжизалар майдони".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 Ҳафтанинг машҳур кишиси.
20.50 "Детективлар клуби"да. "Ден Огаст". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фильм.
21.50 "Матадор".
22.35 "Авто-шоу".
22.50 "Матбуот-экспресс".
23.00 Янгиликлар.
23.35 — 00.15 "Музобоз".

ШАНБА
14 МАЙ

• ЎзТВ I

6.30—8.45 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.45 "Эҳтиёт бўлинг, буви". Бадиий фильм.
10.10 "Ёшлик" студияси. "Истиқбол эгалари".
11.30 "Қирқ ҳунар ҳам оз".
12.10 "Шеърий дақиқалар". Тўлқин.
12.20 М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси уйғур ансамблининг концерти.
13.00 Франция кино усталари. Пьер Ришар, Жерар Депардье.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мактаб ўқувчилари учун. "Ўйла! Изла! Топ!"
19.15 "Авлодлар соғлиғи — юрт бойлиги". "Ўзбектелефильм". Премьера.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Мусиқий дақиқалар.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси "Тановар" миллий рақс ансамблининг концерти.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Телевизион миниатюралар театри.
22.15 "Тунги ёғду". Дам олиш кинодастури.

• ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Қадрдонлар кўчаси". Фильм-концерт.
20.15 "Дарвоқе..."
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 "Қурбонлик қилиш". Бадиий фильм. 1 — 2-сериялар.

• ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
12.25 — 16.00
"ЎЗБЕКИСТОН" ТЕЛЕКАНАЛИ
12.25 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
12.35 "Салом, Франция!"
13.10 "Умид" (уйғур тилида).
13.40 "Би-Би-Си" янгиликлари (инглиз тилида).
13.55 "Прелюдия". К.Сутягина.
14.20 "Қалбим кўри".
14.55 "Си-Эн-Эн" янгиликлари (инглиз тилида).
15.10 Шарқ тароналари.
15.45 "Бу ажиб дунё".
*
18.00 — 19.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.25 "Кўздан ғойиб бўлаётган манзара". Лев Аннинский кўрсатуви.
20.15 "К-2" таништиради: "Америка юлдузлари".
20.45 "Танаффус". В.Казаченко куйлайди.
21.00 Спорт кўрсатуви.
21.05 "Штемп". Бадиий фильм.
*
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.30 "Капитанга турмушга чиқмоқчиман". Бадиий фильм.

• "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

17.55 "Рукн премьераси" туркумидаги кўрсатувни В.Молчанов олиб боради.
18.45 "Коламбия пикчерс" таништиради: "Сенга маъқул бўлган жой". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси (АҚШ). 1-серия.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Коламбия пикчерс" таништиради: "Сенга маъқул бўлган жой". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.25 "Матбуот-экспресс".
21.35 "Кулги панорамаси".
22.20 — 00.30 Футбол. Англия кубоги. Финал. "Манчестер юнайтед" — "Челси". Англиядан кўрсатилади. Танаффус пайтида (23.10) — Янгиликлар.

ЯКШАНБА
15 МАЙ

• ЎзТВ I

6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Маҳобҳорат". Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 66-67-сериялар.
10.00 "Ёшлик" студияси. "Ватанимга хизмат қиламан".
10.30 Телевизион миниатюралар театри.
11.15 "Маънавият бўстони".
12.20 "Қувноқ стартлар".
13.05 "Анъана ва замон".
13.35 Самарқанд вилояти Оқдарё тумани "Тарона" ансамблининг концерти.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Мультипанорама".
18.35 Мактаб ўқувчилари учун. "Қўшиғим, жон қўшиғим".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ҳафтанома".
20.00 Эълонлар.
20.05 Кинолавҳа.
20.10 "Якшанба оқшомида". Мусиқий кўрсатув.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ҳафтанома".
21.30 Эълонлар.
21.35 "Ойнаи жаҳонда..."
21.55 Бир асар тарихи. Ўктам Усмонов. "Гирдоб".
22.40 "Оқ кема". Бадиий фильм.
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

• ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:
17.00 "Совға".
17.30 "Ҳар соҳадан бир шингил".
17.35 Эълонлар.
17.40 Видео — "О".
19.20 Эълонлар.
19.25 "Курьер".
19.40 "Эм-Ти-Ви"дан мусиқалар.
20.00 "Ҳар соҳадан бир шингил".
20.15 Эълонлар.
20.20 "Даракчи".
20.30 "4/8". Мусиқий кўрсатув.
20.50 Эълонлар.
21.00 Видео — "О".

• ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
12.00 — 16.00
"ЎЗБЕКИСТОН" ТЕЛЕКАНАЛИ
12.00 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
12.10 "Сиёсий портретига чизгилар". Бутрос Ғолий.
12.30 "Дунё эшиги".
13.10 "Би-Би-Си" янгиликлари (инглиз тилида).
13.25 "Жаҳон ва биз".
13.55 "Олқиш олган қўшиқлар".
14.25 "Гиёҳвандлик гирдоблари". 2-кўрсатув.
14.55 "Си-Эн-Эн" янгиликлари (инглиз тилида).
15.10 "Таниш ва ёқимли оҳанглар".
15.45 "Бу ажиб дунё".
*
18.00 — 19.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.25 "Режиссёр санъати". Л.Хейфец.
20.50 "Ксюша ҳузурида".
21.10 "Джентльмен-шоу".
21.45 "Тўлиной".
*
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.30 "Клиника". Бадиий фильм.

• "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

17.55 "Орзулар вокзали". Ю.Башмет.
19.00 "Останкино" телеканалида биринчи марта. "Бонни ва итальянча клайд". Бадиий фильм (Италия).
21.00 "Якшанба". Ахборот-публицистик кўрсатуви.
21.45 — 23.25 "Май юлдузлари". Санъат усталарининг халқаро фестивали. "Россия" Давлат Марказий концерт залидан кўрсатилади. Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.

Ғалаба байрамингиз муборак бўлсин, азизлар!

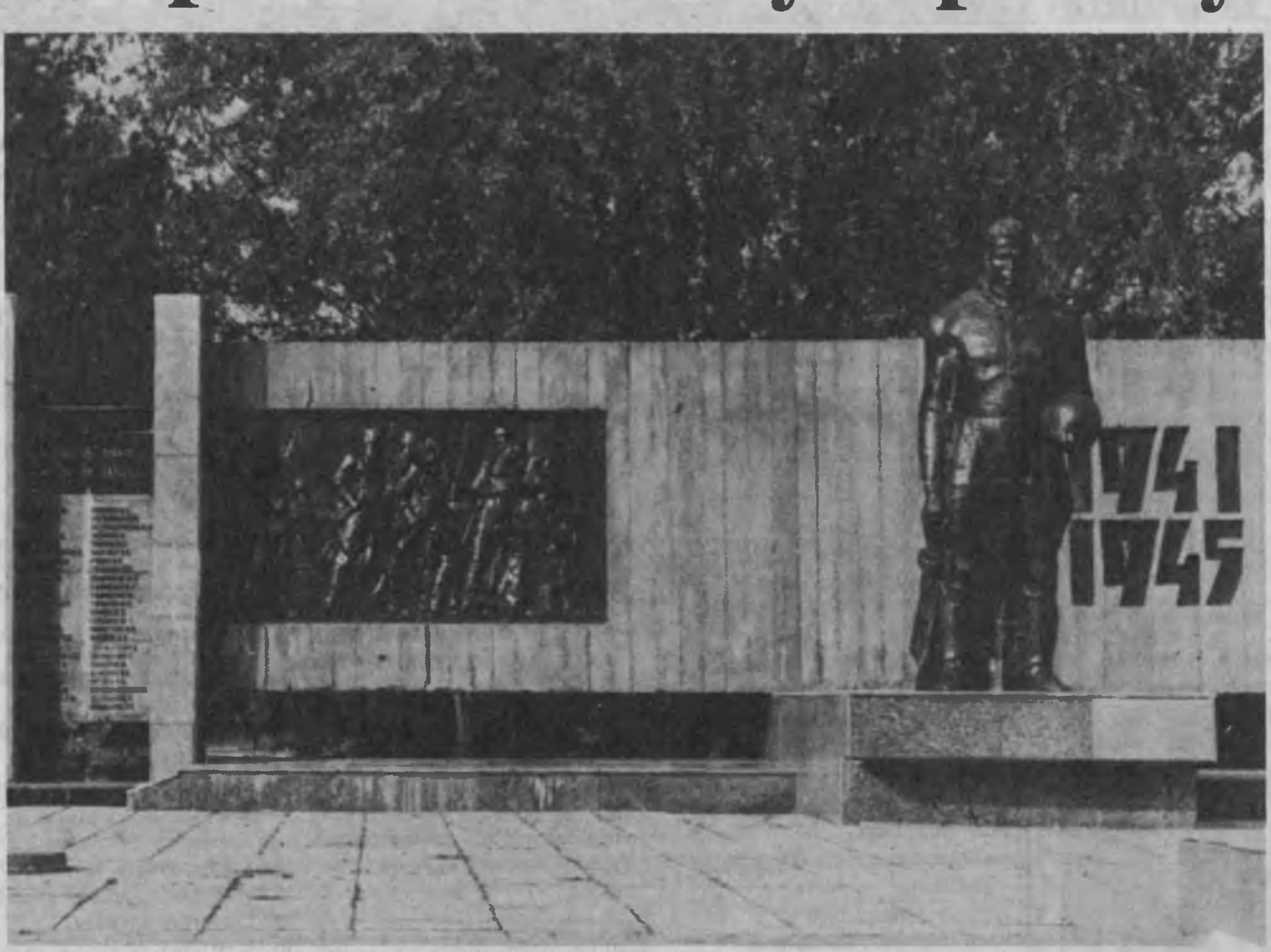

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ! Суратларда: Тошкент туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги, Олмалиқ шаҳри, Ангрен шаҳри меҳнаткашларининг зиёратгоҳлари.

УЧ АВЛОД УЧРАШУВИ

Ўзбекистон Республикаси Қуролли кучлари музейи шу баҳор кунлари жуда гавжум. Уруш ва антифашист ҳаракати иштирокчилари, фронтчи аёллар, республика армияси жангчилари бу даргоҳга келишмоқда.

Ғалаба куни арафасида бу ерда уч авлод вакилларининг учрашуви бўлди. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирининг ўринбосари, генерал-майор Р. Хадирбоев тўпланганларни яқинлашиб келаётган умумхалқ байрами билан табриклади.

Учрашувда сўзга чиққан иккинчи жаҳон уруши қаҳрамони Боис Эргашев, истеъфодаги генерал-лейтенант Собир Охунжонов ва бошқалар фашизм устидан қозонилган ғалабанинг жаҳоншумул тарихий аҳамияти, душман билан ҳаёт-мамот жангида ўзбекистонлик жангчилар кўрсатган мардлик ва матонат ҳақида, ҳалқимизнинг мамлакат ичкарисидаги қаҳрамонона меҳнати тўғрисида гапирдилар. Улар мамлакат ёшларини ватанга меҳр, байналмилаллик руҳида тарбиялаш каби муҳим мавзуларга ҳам алоҳида тўхталишди.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг "1941-1945 йиллардаги урушда фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 50 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни нишонлаш тўғрисида"ги фармонини бажариш юзасидан фахрийлар, музей ходимлари, Мудофаа вазирлиги тузган режалар ҳам жиддий муҳокама қилинди.

Учрашув иштирокчилари музейдаги фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 50 йиллигига бағишланган янги экспонатлар билан танишдилар. Тантанали вазиятда эсдалик совғалари топширилди.

Учрашувдан сўнг музей биноси олдидаги Ватан ҳимоячиси ҳайкали пойига гулчамбар қўйилди.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзА мухбири.

ХОТИРА КИТОБЛАРИ ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг "1941-1945 йиллардаги урушда фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 50 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни нишонлаш тўғрисида"ги Фармонига мувофиқ бу кун умумхалқ байрами сифатида нишонланади. Ана шу фармон асосида республикамизда, Хотира китоблари нашр этиш ишлари қизғин бошланиб кетди. Бу ишга кўпчилик бош қўшиш натижасида уруш йиллари ҳалок бўлган 400 мингдан ортиқ юртдошларимизнинг исм-фамилияларини аниқлашга муваффақ бўлинди. Уларнинг рўйхати ҳозирча тахминан 27 та китобга жо бўлади. Шунингдек, яна алоҳида Ўзбекистон Республикаси Хотира китоби ҳам тайёрланади. Дастлабки Хотира китоблари нашриётларга топширилди. Жумладан, Тошкент вилояти бўйича тайёрланаётган китоб шу кунларда "Ўзбекистон" нашриётида босмага тайёрланмоқда. Китобга 35 мингдан ортиқ уруш курбонларининг номлари киритилган.

Хотира китоблари Ғалабанинг 50 йиллиги арафасида нашрдан чиқади.

ФАХРИЙ ФУҚАРОЛАР

Фашизмга қарши урушда юртдошларимиз кўрсатган қаҳрамонлик ва жасорат асло унутилмайди. Улар собиқ Иттифоқнинг бир қатор шаҳарлари, шунингдек Оврупо мамлакатлари аҳолисини фашизм балосидан сақлаб қолишга катта ҳисса қўшганлар. Ана шу мардликлари эвазига жуда кўп шаҳарлар ва мамлакатларнинг фахрий фуқаролари бўлиб қолганлар. Қуйида уларнинг айримлари билан танишасиз:

Ўринбой АБДУЛЛАЕВ – Рига шаҳрининг фахрий фуқароси; Мамадали ТОПВОЛДИЕВ – Белоруссия фахрий фуқаросидир; Зиямат ҲУСАНОВ – Белгород шаҳри, Солиҳ УМАРОВ – Минск шаҳри, Шодмон УМАРОВ – Минск шаҳри фахрий фуқароси ҳисобланадилар. Бу рўйхатга яна иккинчи жаҳон уруши қаҳрамонлари М. УМРИДДИНОВ (Бихово шаҳри), И. ПЕТРОВ (Кошица шаҳри), М. ШЕННИКОВ (Россош шаҳри) ва бошқаларни киритиш мумкин.

ЖАСОРАТ ҲЕЧ ҚАЧОН УНУТИЛМАЙДИ

СОБИҚ Иттифоқ Мудофаа вазирлигининг Подольск шаҳридаги Марказий архивида 1978 йилдан бери олиб борилган изчил изланиш натижасида Тошкент вилояти бўйича 600 га яқин жангчилар жасорати ҳақидаги ҳужжатларни тўплашга муваффақ бўлдим.

Қуйида уларнинг айримлари жасоратлари ҳақидаги Марказий архив ҳужжатлари газетхонлар эътиборига ҳавола этилмоқда.

РАСУЛ ҚОРАБОЕВ

1922 йилда туғилган, ҳарбий хизматга Бекобод туманидан чақирилган. Гвардиячи сержант. 15-ўқчи дивизия таркибидаги 44-ўқчи полкда тўп командири сифатида жанг қилган.

Радио-телеграфчилар мактабини тамомлагандан кейин 1942 йил 4 июнь куни Алексин шаҳридаги 15-ўқчи дивизияга юборилади. Фронтда Харьков ташқари Николаевка қишлоғи яқинида эгалланган чизиқни ушлаб туриш жараёнида гитлерчиларнинг 8 та араваси, 6 та от, бир блиндажи, 35 солдат ва офицерини йўқ қилади. 1942 йил 29 август куни Қорабоев Сталинград бўсағасига юборилди.

Қорабоев тўплар тиркалган душман машиналарини пайқаб қолади. У тўп очиб, душман машинаси ва тўпининг олдинги қисмини яксон қилади. Бундан ташқари

Волоконовка станцияси яқинида душман қарши ҳужумга ўтди. У уч жангчи билан бирга тўпдан ўт очиб, қарши ҳужумни қайтаришлари уддасидан чиқди. Шу жанг ичида станокли пулемет ўрнатилган душман ДОТи ҳам яксон қилинди. Шу жасорати учун Қорабоев "Жасурлиги учун" медали билан мукофотланган.

1943 йил 6 июнь куни Белгород йўналишидаги Масло-Преса аҳоли пункти яқинида пиёдаларимизни ҳужумга ўтишлари учун ўрмон тозаланган эди, аммо шунга қарамай, душман иккинчи куни ёриб ўтиш учун интилиб, 7 та "фердинанд", 4 та "Тигр" ва 4 та ўрта танкни йўналтирди. Ўшанда Қорабоевнинг тўпи ўрмон чеккасида ўрнатилган эди. Дарҳол ўт очилиб, душманнинг битта ўзиюрар тўпи, 1 та ўрта танки сафдан чиқарилди, душман қарши ҳужуми тўхтатилиб, бизнинг бўлинмаларимиз ҳужумга ўтишди.

Р. Э. Қорабоев кўрсатган жасорати учун 2-Украина фронти қўмондонининг 1944 йил 30 мартдаги 038/Н номерли буйруғига мувофиқ II даражали Ватан уруши ордени билан мукофотланди.

Шу пайт душман тўпчилар ва танкчиларнинг кўллаб-қувватлашида қарши ҳужумга ўтди.

АШИРҚУЛ ДУШАБОЕВ

1922 йилда туғилган. Қизил Армия сафига Бўка туманидаги "Коминтерн" колхозидан чақирилган, кичик лейтенант, 322-ўқчи дивизия таркибидаги 1088-ўқчи полк пиёда разведкачилар взводи командири сифатида жанг қилган.

Лихтенберг аҳоли пункти яқинида душманнинг ўта мустаҳкамланган мудофаасини ёриб ўтиш учун жанг қилинган 1945 йил 20 апрель куни душман ўт очиш воситалари ва кучи разведка қилинганда Душабоев взводи разведкачилари билан гитлерчилар қароргоҳига кириб борди.

Яширин жойдан чиққан Душабоев ўз разведкачилари билан гитлерчиларга қарата ўт очиб, уларни тўзғитиб юборди. Пиёдаларимиз шиддатли жанг бошладилар, душман солдатларини қира бошладилар. Бу жангда 2 та ўзиюрар замбарак ва 30 га яқин гитлерчи ер тишлади.

Аширқул Душабоев мардлиги ва жасурлиги учун 16-ўқчи корпус командирининг 1945 йил 15 майдаги 056/Н номерли буйруғига биноан I даражали Ватан уруши ордени билан мукофотланди.

АБДУСАТТОР ЭРМАТОВ

1919 йилда туғилган, ҳарбий хизматга Оҳангарон туманидаги Облиқ қишлоғидан йўл олган. Гвардиячи кичик сержант, 24-гвардиячи ўқчи дивизия таркибидаги 52-гвардиячи тўпчилар полкида тўп мўлжалловчиси сифатида жанг қилган.

Кенигсберг шаҳрининг шимоли-ғарб томонидаги Шорлотенбург аҳоли пункти яқинида душман мудофаасини ёриб ўтиш учун жанг қилинган 1945 йил 6 апрель куни А. Эрматов ўз тўпидан шиддатли ўт очиб, гитлерчиларнинг 2 та станокли пулемети, бир ДЗОТи ва бир взводга яқин душманларини яксон қилди.

У тўпидан уддабурролик билан ўт очиб, душман солдатлари гуруҳини орқага қайтарди, шунинг натижасида пиёдаларимиз 15 гитлерчини асир қилиб оддилар.

Мадиттен аҳоли пункти яқинида жанг қилинган 11 апрель куни Эрматов ўз тўпидан ўт очиб, душманнинг битта станокли пулеметини ва 10 га яқин солдатини яксон қилди. Ярадор бўлганлигига қарамай, жанг майдонидан кетмай, ўт очишни давом эттирди. Кўрсатган жасорати учун А. Эрматов 13-гвардиячи ўқчи корпус командирининг 1945 йил 15 майдаги 050/Н номерли буйруғига асосан Қизил Юлдуз ордени билан мукофотланди.

Шеметова қишлоғи учун жанг қилинган 1944 йил 21-22 март кунлари П. Азизбоев тўп ўқловчиси эди. Душман тўплари отишмаси натижасида тўп мўлжалловчиси ярадор бўлиб, сафдан чиқди. Азизбоев дарҳол унинг ўрнини эгаллади ва ўт очишни давом эттириб, саккиз гитлерчини яксон қилди.

ПЎЛАТ АЗИЗБОЕВ

1912 йилда туғилган, Қизил Армия сафига Номданак қишлоғидан чақирилган. 5-гвардиячи тўпчилар дивизияси таркибидаги 1324-енгил тўпчилар полкида тўпчи сифатида жанг қилган.

Жари қишлоғи учун жанг қилинганда пиёдалар жанговар тартибида кўриб отиш позициясида турган тўп ёнига снарядларни пешма-пеш етказиб келиб, ҳозиржавоблик билан ўқлаб турди. У шу жангда ярадор бўлганлигига қарамай ярасини ўзи боғлаб, жанговар вазифани бажаришни давом эттирди.

Пўлат Азизбоев 5-гвардиячи тўпчилар дивизияси командирининг 1944 йил 5 майдаги 06/Н номерли буйруғига мувофиқ III даражали Шуҳрат ордени билан мукофотланди.

ҒАФФОР БОҒБОНОВ

1917 йилда туғилган, фронтга Келес станциясидаги "Ленинизм" колхозидан жўнаган. 121-тўпчилар бригадаси таркибида 1-дивизионда разведкачи сифатида хизмат қилган. Кўрсатган жасорати учун илгари III даражали Шуҳрат ордени билан мукофотланган.

У Берлинга ҳужум жанги давомида доим пиёдалар жанговар тартибида бўлиб, душманнинг қатор ўт очиш нуқталарини аниқлади. Уларнинг ҳаммаси кўриб отиш позициясида турган тўпчилардан ўт очилиши натижасида яксон қилинди.

1945 йил 26 апрель куни разведкада бўлган Боғбонов душман билан жанг қилди. У тенгсиз жангда оғир ярадор бўлди, аммо командирнинг буйруғидан кейингина жанг майдонидан чиқди.

Кўрсатган жасорати учун Ғаффор Боғбонов 1-Белоруссия фронти қўмондонининг 1945 йил 8 июндаги буйруғига биноан II даражали Шуҳрат ордени билан мукофотланди.

Тошкент вилояти меҳнаткашлари бу каби юртдошлари билан фахрланишга ҳақлидирлар.

Мажид САМАДОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.

Қуролдош ҳақида сўз

ЖАНГЛАРДА ЧАРХЛАНГАН ҚАЛАМ

Ҳаётнинг аччиқ-чучугини кўп кўрган, уруш жангоҳларида тобланган Абдуғаффор акани узоқ йиллардан буён яхши биламан. Аниқроғи 1950-1960 йилларда у киши "Ўзбекистон шахтёри", мен эса "Оҳангарон ҳақиқати" газеталарида муҳаррир бўлиб ишлаб юрган кезларимиз тез-тез учрашиб, турли мавзуларда суҳбатлашиб турар эдик. Кўп ҳолларда Абдуғаффор ака фронтнинг оғир жангларида бошидан кечирган воқеаларни қизиқиб сўзлаб берарди.

Гвардиячи лейтенант А. Убайдуллаев ўша оловли йилларда Белоруссиянинг қалин ўрмонларида жанг қилган. Минск ботқоқликларида немис газандаларининг адабини берган. Польша ва Германияда душманни шафқатсиз қақшатган, қувган. На қишнинг қаҳратон совуғини ва на куз, баҳорнинг ёмғирли кунларини тўхтата олган.

Ёш офицер командир бўлган взвод аскарлари Берлингача бўлган ҳаёт-мамот жангларда мардлик, қатъият ва жасоратларини неча бор намойиш этдилар. Улардан айрим лавҳалар:

Кайфиятлари жуда яхши бўлган жангчилар навбатдаги ҳужумга тайёр турар эдилар.

— Ҳужумга 10 минут вақт қолди, тайёрланинг! — кичик лейтенант Убайдуллаевнинг қатъий оғоҳлантириши жангчиларни сергаклантирди.

Аҳвол аниқ: ўрмонга тақалган тепада душман истеҳкоми, у кафтдек кўриниб турарди. Кундуз кунлари бош кўтариш, ҳаракат қилиш мумкин эмас. Вазифа гитлерчиларни тепаликдан суриб, орқа томондаги ялангликка ҳайдаш ва иложини топиб қаттиқ зарба беришдан иборат эди.

Убайдуллаев бу ерда ўз қарбийчилик ташаббус билан боғлади. У масалани тез, лекин пишиқ ҳал қилди. Дастлаб кичик командирларга жанговар вазифани муфассал тушунтирди.

Автоматчилар гуруҳи ҳужум марраси белгиланарида ўқчилар ўрмон ичидан бориб тайин этилган жойда сигнал кутди. Взвод командири ўз командасининг ярмини олиб ёнида турди ва шу ердан турли ҳаракатини кузатди.

Олдинги отрядлар гранаталар билан душманнинг ҳимояга ўрнашган ўт нуқталарини аниқ нишонга олдилар. Худди шу пайтда ўрмон ичига яширинган ўқчилар бўлинмаси ён тарафдан тепаликни ўққа тутиб, қиялик ва арқонга ёпишиб борди. Немислар Убайдуллаев ниҳоясини шунолмай қолдилар. Улар ўрмонни ўққа тута бошлашлари биланоқ автоматчилар тепаликка тирмашдилар. Убайдуллаев иккинчи ўқчилар бўлинмаси билан ёнбошдан зарба бера бошлади. Миномётчилар взводга мададкор бўлиб тепаликдан чекина бошлаган гитлерчиларнинг қийратавердилар.

Асосий кучлар чекланган бўлса ҳам фриц тепалик учун ўққа тутиб олиб, қаршилик кўрсатишни давом эттирганди. Тезкорликка бундай ҳолларни кўп кўрган А. Убайдуллаев сира ажабланмади. Гитлерчиларнинг бу ҳаракати катта сув оқимида ғарқ бўлаётган кишиларнинг қирғоқдаги илдизга ёпишгандек эди.

Кичик лейтенант ўз жангчиларига: "Фрицларни ўраб олинглар", — деб команда берди.

Тепаликни айланиб ўтган автоматчилар ўқчилар бўлими билан бирлашдилар. Улар ўт томондан сиқув билан чекинаётган душманни қисиб келдилар. Чўққида нажот кутган душман ҳамласи пасайди. Ўқчилар ва автоматчилар шиддат билан ҳужумга ташланиб, ҳужум бошладилар. Тонготар пайти Убайдуллаев тепаликнинг энг чўққисига кўтарилди ва ғалаба зарбасини берди. Взвод жангчилари мардлик намуналарини кўрсатиб, сой бўйидан ҳам душманни изма-из қувиб кетди. А. Убайдуллаевнинг жанговар ҳаётида бу каби воқеалар кўплаб учради.

Подольск шаҳридаги Марказий архивда сақланган Улуғ Ватан уруши йиллари ўзбек тилида чоп этилган фронт газеталарини саҳифаларини кўздан кечирсангиз, уларда урушнинг мудҳиш ҳужжатлари билан бир қаторда атоқли ўзбек шоирлари ва ёзувчилари: Ҳамид Олимжон, Уйғун, Зулфия, Шайхзода, Илёс Муслим, Ёқин Мирзо ва бошқаларнинг шеър, ҳикоя ва лавҳалари, мақолалари билан ҳам танишишингиз мумкин.

Шу суронли уруш йиллари А. Убайдуллаев 1-Белоруссия фронти "Қизил Армия" газетасининг ходими бўлди. Муҳаррир ёш офицерни рўзномада ҳамкорлик қилишга таклиф этади. Шу-шу Абдуғаффор бир қўлида қалам, бир қўлида қурол билан жангоҳларда жанг қилди, бўш қолди дегунча қуролдошлари мардликларини қоғозга тушириб, рўзномада чоп этиш учун олиб келарди. Уннинг мақола ва жанг лавҳалари, шеърларида жангчиларимизнинг жасоратлари, фидойиликлари, мардликлари акс этиши билан бирга, душманга бўлган чексиз нафрат акс этар, уннинг ёвузликлари ҳам фош этилар эди. Уларнинг ҳар бири ўзбек жангчиларига душмандан қасос олиш учун енгиб бўлмас куч бағишларди. Жумладан жангчи-шоирнинг уруш йиллари қонли жангларида битилган ва фронт газеталарида чоп этилган "Тор-мор ўлгусн", "Ўзбек жангчиси тилидан", "Халқ фармони" шеърлари шулар жумласидандир.

Уруш тугагач ҳам А. Убайдуллаев ижодини тўхтатмади, балки фаоллашди. Республика, вилоят газеталарида уруш мавзуида журналистлик нинг турли жанрларида ёзилган мақолалари ва шеърлари босилди. Жумладан, "Юлдуз порлаб турибди" сарлавҳали очеркида Ангрен кўмир ҳавзасининг донгдор ишчиси, Меҳнат Қаҳрамони Турғун Ҳасанов ва уннинг шогирдлари ҳақида ҳикоя қилинади.

Жангчи адиб насрда ҳам ўз қобилиятини синаб кўрди, меҳнатлари зое кетмади. Уннинг 1962 йилда "Ҳаёт оқими", 1965 йилда "Қонли издан" қиссалари нашр этилди. Шундан сўнг у "Бу внэз ҳикфа", "Аждаҳо комида", "Ҳаёт қил устида" каби қатор қиссаларини китобхонлари тақдим этди.

Ўзбекистон ёзувчилар ва журналистлар уюшмаларининг аъзоси Абдуғаффор Убайдуллаев шу кунларда саксонинчи баҳорини қаршиламоқда. Тиниб-тинчимас адиб ҳамон ижодий иш билан ижодини тўхтатгани йўқ. Турли даврларни, суронли йилларда битилган асарларини кўриб, уруш мавзуидаги янги асар устида ишламоқда. Кўксини қўша-қўша жанговар орден ва медаллар безаган, қалами жангларда чархланган Абдуғаффор Убайдуллаевни бу қутлуғ ёши билан муборакбод этиб, унга эзгу тилаклар билдирамиз.

Акром АЪЗАМОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, уруш қатнашчиси.

ФУТБОЛ

ВИЛОЯТ БИРИНЧИЛИГИДА АҲВОЛ ҚАНДАЙ?

ФУТБОЛ бўйича вилоят биринчилиги иштирокчилари тўртгадан рўни ўтказдилар. Охирги турда "Чиноз" ва Қибрай туманининг "Дўрмон" жамоалари ўртасидаги ўйин анча қизиқарли ўтди. Вилоят биринчилигида илк бор қатнашаётган "Дўрмон" футболчилари бирмунча тажрибали бўлган чинозликларга қарши дадил ҳаракат қилиб, бу баҳсли ўйин ўрталарида 2:0 ҳисобида олдинга ўтиб олдилар. Бироқ, кейинчалик хотиржамликка берилиб, ҳатога йўл қўйишди ва бундан рақиблари усталик билан фойдаланиб, ҳисобни тенглаштирдилар. Шундай бўлса ҳам учрашув тугашига тўрт минут қолганда "Дўрмон" жамоаси ҳужумчиси Улуғбек Иброҳимов учинчи тўпни киритишга муваффақ бўлди. Қибрайликлар 3:2 ҳисобида муҳим ғалабани қўлга киритишди. Бироқ дастлабки ўйинлар ҳақида мушоҳада юритар эканмиз, айрим жамоа аъзоларининг жанг майдонидаги ноўрин ҳатти-ҳаракати, қўполликлари ҳақида тўхталмай бўлмайди. Мавсум энди бошланди-ю, "Бинокор", "Бўкалик", "Ёшлик" жамоаларининг қатор ўйинчилари интизомсизлиги учун ҳакамлардан огоҳлантирилди.

Тўртинчи турнинг қолган ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди: "Маданият" — "Пахтачи"— 2:0, "Металлург"— "Бўкалик" — 2:2, "Ҳақиқат" — "Политотдел" — 2:1, "Ғалаба" — "Ёшлик" — 4:0, "Бинокор" — "Оққўрғон" —0:0, "Бўстон" — "Чирчиқ" — 4:3, "Цементчи" — "Нуробод" — 2:0.

Жамоаларнинг тўрт турдан сўнг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Жамоалар	Ю	Д	М	Т	О
"Чиноз" (Чиноз)	3	0	1	14-3	6
"Маданият" (Қибрай)	3	0	1	11-8	6
"Дўрмон" (Қибрай)	3	0	1	8-6	6
"Ғалаба" (Солдатск)	2	1	1	7-2	5
"Бўкалик" (Бўка)	2	1	1	6-3	5
"Оққўрғон" (Оққўрғон)	2	1	0	3-0	5
"Металлург" ("Олмалиқ)	1	3	0	9-8	5
"Бўстон" (Бўстон) д/х	2	0	1	10-7	4
"Чирчиқ" (Чирчиқ)	1	1	2	8-8	3
"Нуробод" (Нурobod)	1	1	2	6-8	3
"Бинокор" (Бекобод)	1	1	2	2-5	3
"Ҳақиқат" (Ўртачирчиқ)	1	1	2	4-8	3
"Ёшлик" (Пискент)	0	2	1	5-9	2
"Цементчи" (Оҳангарон)	1	0	3	3-8	2
"Политотдел" (Политотдел) ж/х	0	1	3	4-6	1
"Пахтачи" (Оққўрғон) д/х	0	1	2	1-5	1

В. КОПАНЕВ, Тошкент вилояти футбол федерацияси аъзоси.

ЭЪЛОН

Ангрен шаҳридаги Алишер Навоий номли 11-ўрта мактабни 1974 йилда битирган собиқ ўқувчилар ва ўқитувчиларни шу йил 21 май куни шу мактабда ўтказиладиган учрашувга таклиф этамиз.

Ташкилий гуруҳ.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ

Тошкент ҲАҚИҚАТИ

Муассис:
Тошкент вилояти ҳокимлиги

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32.

Телефонлар:
ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИ — 33-40-48.
АХБОРОТ, ТИЖОРАТ ВА ЭЪЛОНЛАР БЎЛИМИ — 33-99-15.

● Эълон ва билдирувлар кечиктирилмай чоп этилиши кафолатланади.
● Факт ва далилларнинг ҳаққонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъулдирлар.
● Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Индекс: 64672. 1 2 3 4 5 6

Руйхатдан ўтиш тартиби N 8. Буюртма Г – 893. 20970 нусхада босилди, ҳажми – 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А – 2. Босишга топшириш вақти – 20.30. Босишга топширилди 20.30.